

Dewtere Hawjorde Jannginirdi (DHJ)

JANNDÉ MAW'BE LEY GEELLE

© DVV International 2022

Publié par
DVV International Afrique de l'Ouest

Responsable
Mouhamadou Diagne

Auteurs et conceptrices
Florence Ensargueix, Mae Fastner

Design
Mee Communication

DVV International est l'Institut de coopération
internationale de la Confédération allemande pour l'éducation
des adultes (DVV)

DVV International Afrique de l'Ouest
Badalabougou-Est (à côté de l'ancienne Ambassade du Nigeria)
B.P.E: 409 Bamako/Mali
Tel +223 20 22 28 89
mali@dvv-international-ao.org
www.dvv-international-ao.org

Table de matières

1

NAATIRKA LEY KABAARU JANNGINIRDI JANNDE MAWBE LEY GEELLE (CEC)

1. Naatirka ley kabaaru Jannginirdi Jannde Mawbe ley Geelle	10
1.1. Fiirtugol e sifagol mbaakaaji keertaadi	10
1.2. Inde jannginirdi jannde mawbe ley geelle	10
1.3. Golleeji	11
1.4. Darnde	11
1.5. Porogaraamuuji keertanaadi golleeji	12
1.6. Nawtoragol politiki e sariyaaji darnanaadi leydi fuu	12
2. Laawi jukketeedi ley darnugol	13
2.1. Wattuuji keertanaadi darnugol	13
2.2. Sifagol nokkuuji do CEC waawi taweede	15
2.3. Subagol nokku do CEC haani taweede	16
2.4. Tewtude jawdi gollirdi, kaaki e golloobe, faa faabitoroo ley golleeji	16
2.5. Honnjagol kaanngol ardineede	17
2.6. Iimagol kasindine	18
2.7. Lanndingol golleeji kaandi gollende	18
2.8. Organiser les activités	18
2.9. Soodugol masiiaaji kaum e kaaki gollirdi ley CEC	18
2.10. Udditiggol CEC	19
3. Sardiji booyugol CEC	19

2

HAWJAGOL CEC

1. Lanndingol ko haani gollende ley CEC	22
1.1. Sariyaaji darnirdi CEC	22
1.2. Ardinteebe ley golleeji CEC	23
1.3. Darde hooreebe goll kaum e golleeji	24
2. Hawjagol golloobe ley CEC	28
2.1. Golloobe ley CEC	28
2.2. Tewtugol faabotoobe	28
2.3. Yirwingol anndal daraniibe golleeji CEC	29
3. Paamondiral hakkunde yimbe	30
3.1. Paamondiral hakkunde golloobe ley CEC	30
3.2. Paamondiral hakkunde golloobe ley CEC kaum e yimbe be ngalaa ley CEC oo	31
3.3. Hawjagol baasiji immotoodi	33
3.4. Gollirgol gube goll	35

4. Hawjagol jawdi CEC	35
4.1. Almusaddaaji	36
4.2. Golleeji keertanaadi hawjotoobe jawdi CEC	36
4.3. Dabareeji di CEC heertanii tewtugol jawdi	37
4.4. Hawjagol jawdi CEC	38
4.5. Ko tuugetee ley darnugol bidije CEC	39
4.6. Rapoor binndaado dow nawtoral jawdi CEC	41
5. Hawjagol kaaki, jawdi, kañum e golloobe CEC	42
5.1. Honnjaade e darnude yubbo tuugeteengo ley limugol kaaki	42
5.2. Darnugol heeyo luborgo kaaki gollirdi, naa dewte gonde ley suudu-dewte CEC	42
5.3. Yaafinangol golloobe CEC bee golleeji mum'en	43
5.4. Haybugol kaaki gollirdi CEC	44
5.5. Yiitude kasindine goodude e banngal kaaki gollirdi	44

IIMAGOL KASINDINE KANUM E DARNUGOL POROGARAMUUJI GOLLE

1. Iimagol kasindine goodude ley geelle	45
1.1. Honnjagol adotoongol	45
1.2. Wattuuji iimagol kasindine goodude	46
1.3. Iwdi kabaaruuji jogaaji	46
1.4. Sardiji keertanaadi iimagol kasindine goodude	47
1.5. Nawtoraade ko yalti ley heeyagol golleeji CEC	47
2. Heeyagol e Lanndingol golleeji CEC	48
2.1. Wattangol yimbe teeltinaabe hakkille	48
2.2. Wattuuji keertanaadi heeyagol golleeji CEC	48

GOLLIDAL KANUM E DARNUGOL CALDI GOLLIDI'DDI GODDI

1. Daliliiji tuugeteedi e banngal gollidal kanum e darnugol caldi gollididdi	51
2. Gollidibbe kanum e ko gollidal ngal fawotoo dow mum	52
3. Yiitugol gollidibbe kanum e caldi gollididdi goddi	52
4. Gollidibbe hantiibe	53

HONNJAGOL E IIMAGOL

1. Darontoobe honnjagol / iimagol kapum ardagol golleeji	54
1.1. Jamaa gondo ley nokkuuji	55
1.2. Gollirde darontoode hawjagol	55
1.3. Heyaabe laamu / komin	55
1.4. Faabotoobe e banngal golle e jawdi	56
2. Heeyo darnaango	56
2.1. Honnjagol	56
2.2. Iimagol	56
3. Hawringol kabaaruuji	57
4. Nawtoragol ko yalti e golleeji	58
5. Hawringol ko timminaa ley golleeji	59
Cinndol	60

TABLEAU D'ABRÉVIATIONS

AGR	Activité Génératrice de Revenu
CEC	Centre d'Education Communautaire
DVV	Institut pour la Coopération Internationale de l'Association Allemande de l'Education des Adultes
ONG	Organisation non gouvernemental
PTF	Partenaires Techniques et Financiers
PDSEC	Plans de Développement Social, Economique, et Culturel
TIC	Technologies de l'information et de la communication

Pour des raisons de lisibilité et de rédaction, la forme grammaticale masculine est utilisée dans ce manuel pour désigner les personnes de tous les genres et n'implique aucun jugement de valeur.

Naatirka

Jannginirdi Jannde Mawbe ley Geelle (CEC) yo jannginirdi keertanaadi janngingol baali-ki'en kapum e ekkitagol mabbe golle. Edi tawee ley leyde keewde ; kaa inde majji ana ceerti ley no jannginteebe bee ngorri nii, naa no porogaraamuui jannde dii ngorri nii, naa no ko golletee ley majji koo kapum e kabaaruui kaandi ardineede ley diin golleeji ngorri nii. Inde majji dee ana mbaawi seertude ley no jamaa jannginteedo oo worri nii, naa ley no anndal mabbe golle ngal worri nii, naa ley no Laamu-Leydi worri nii, naa ley no de kebirta jawdi gollirdi nii ; edi mbaawi seertude duu ley no janngoobe majji bee naan-nirtee ley limto gollonoobe Laamu-Leydi nii.

Gollirde wiyeteende DVV Enternasonal bamii anniya daranaade yirwingol jannginirdi biyeteedi CEC ley leyde aduna dee kala, e banngal wallirgol majji ley golle, naa e ley jawdi ; faandaa oon mballiigu yo janngingol janngoobe bee jannde yaadoore e kasindine pawide dow jamaa nokkuuji, kapum e waddande be kabaaruui fuu jaafinooji yirwingol geelle mabbe, yalla edum laatoo sabaabu waylitigol no jamaa diin nokkuuji wuuri nii.

Immaade ndee dewtere yo semmbinde mbarkaanaaku hawjotoobe jannginirdi bee, kambe e daraniibe hawjagol CEC pennde fuu bee, yalla jannginirdi dii ana mbaawa gol-lude faa booya ; faandaa majjum goddo yo beydude ngoodeefi golleeji golleteedi ley jannginirdi dii. Gollirde wiyeteende DVV Enternasonal wonnde ley Afiriki banngal Hiirnaange ndee fuddi golle majjum, ley wattugol hakkille lobbo ley huunde fuu ko wiyeteebe espe-er'en kapum e golloobe hono diin golleeji, wombe ley ruunde Afiriki banngal Hiirnaange bee kolliti (ley leyde, eden mbaawi limtude Benen, Burkina Faaso, Lagine, Mali, kapum e Togo) ; golloobe hono majjum ana ley ruunde Afiriki banngal Saahal ngal duu (ley leyde-Tuniisi e Marok).

Ko dewtere ndee saawi koo heewaa sanne ; kasen duu, faandaa mayre wanaa haalude dow kabaaruui kala pewtudi hawjagol CEC. Kabaaruui di haala mum haalettee ley mayre dii ana njaadinaa e no nokkuuji dii ngorri e banngal jamaa mum, finaa-tawaa mum, naa duu e banngal mbaalaandi mum'en. Dewtere ndee ana saawi kulle keewde, kabbiide e faamangol tuugorde jannginirdi CEC dii, darnde majji, golleeji golleteedi ley majji, haw-jagol majje, booyugol majji, kapum e ko nanndi e mum ; nafaa majjum yo hokkude nawtor-toobe bee faamuui lobbi. Caggal majjum, kabaaruui yogaaji, tuugordi, nafooji ana tawee ley dewtere ndee, faa nawtoore ley wattu darnugol e gollugol CEC, buri fuu e banngal fammingol jamaa nokkuuji, mapeeje nawtorteede ley iimagol kasindine jamaa, naa ley hawjagol jawdi jogaandi.

Ndee dewtere winndaama yalla janngoowo fuu ana heba ko janngininira hoore mum ; ley majjum, joomum heban no heeyoroo e no nawtoroo porogaraamuui darnanaadi golleeji CEC dii. Ley tuugoragol heeyooji golle gondi ley dewtere ndee dii, golloobe ley CEC bee keban no landinira porogaraamuui janngingol dii. Nawtortooobe Dewtere ndee, keban no nawtoroo nde no yaafiri, ley no kasindinal mum'en worri nii. Ndennoo ebe mbaawi janngude deental mayre nde fuu, so tawii ebe kaajaa, naa duu so tawii tummbite mayre yogaaje tan be kaajaa.

Miden mbarkina yimbe wallube min ley winndugol dewtere ndee bee fuu. Miden jijji nde waran nafude sanne heyaabe Laamu bee e banngal darnugol, hawjagol, kapum e yirwin-gol jannginirdi jannde mawbe gondi ley leyde men dee.

Muhamadu Jaa , Direkteer Maw o DVV International Mali

Naatirka ley Kabaaru Jannginirdi Jannde Mawbe ley Geelle (CEC)

1. Naatirka ley kabaaru Jannginirdi Jannde Mawbe ley Geelle

1.1. Fiirtugol e sifagol mbaakaaji keertaadi

Jannginirdu Jannde Mawbe ley Geelle (CEC) yo nokku mo siiji keewdi jannde mbaawi wadeede ley mum, ley njuunndi nguurndam jamaa geelle fuu. Deental heertanaabe oon golle uddititta diin jannginirdi ; kambe duu ndeentata so kawjodoo di, ley gollidal jamaa joodiido e nokkuuji, ley mballigu heyaabe Laamu-Leydi, ONGhaaji, naa duu faabotoobe wobbe. Janngingol Jannginirdi Jannde Mawbe ley Geelle (CEC) waldaa e jannde lekkol nde Laamu Leydi jannginta ndee.

Golleeji keewdi ngolletee ley jannginirdi jannde mawbe ; jannde ndee ana waawi wayliteede wattu fuu, yalla ana yaadinee e kasindine goodude ley nokkuuji. Faan-daaji mayre yo daranaade – ley gede keewde – janngugol kapum e ekkintiggol golle, faa yottoo kabaaruuji kabbiidi e fammingol jamaa, kapum e kala ko waawi naw-toreede ley geelle ; faandaa mayre goddo yo daranaade golleeji jirwinooji kebal geelle, finaa-tawaa majje, binngu-aadamaaku majje, kapum e darnugol caldi-golle baawdi gollididde e jannginirdi dii.

1.2. Inde jannginirdi jannde mawbe ley geelle

Ede ceerti ley leydi fuu ; CEC ana jogii innde ley leydi fuu ; annii inde de jannginirdi dii noddirtee ley leyde yogaaje : Santiri Jannginirdo ley Ngeenndi, Santiri Jirwinirdo Kebal ley Geelle, Santiri Jannginirdo Jannde Mawbe, Santiri Jannginirdo Rewbe, Santiri daraniido Gollidal Leyde Godde, e ko nanndi e mum. Fay ley leydi ngootiri, gollirde wootere ana waawi hokkaneede inde keewde, ceertude, de ngaldaa.

Ley ndee dewtere, kaliimaawol "Jannginirdu Jannde Mawbe » (CEC) ana sifoo jannginirdi fuu gondi ley geelle, di golle mum keertaado yo janngingol kapum e ekkintingol hayeebe, naa baaliki'en tiliibe e jannde nde Laamu-Leydi wi ' anta, golle, no innde nduun jannginirdu wiira fuu.

1.3. Golleeji

CEC ana waawi laataade nokku mo kabaaruuji gondi yeeso dii mbaawi wadeede ley mum :

- Lamndondiral e yiitugol tiidallaaji gondi ley geelle ;
- Jannde kapum e semmbingol jannde ;
- Janngingol e banngal tekini e ekkitagol golleeji;
- Sarwiisiji pamminooji ;
- Golleeji kabbiidi e yirwingol kebal ley geelle ;
- Jubbondiral golleeji kapum e darnugol caldi-golle golliditteedi;
- Kawrite jamaa kapum e yambereji ley geelle;
- Woteji ley geelle, naa duu batuuji di Meri joyfinta faa hollita ko golli;
- Wattuuj keertanaadi heettinagol wullitaango jamaa, naa waajuuji baajeteedi;
- ...

1.4. Darnde

Darnde CEC ana waawi moobireede ley no dum worri yeeso nii:

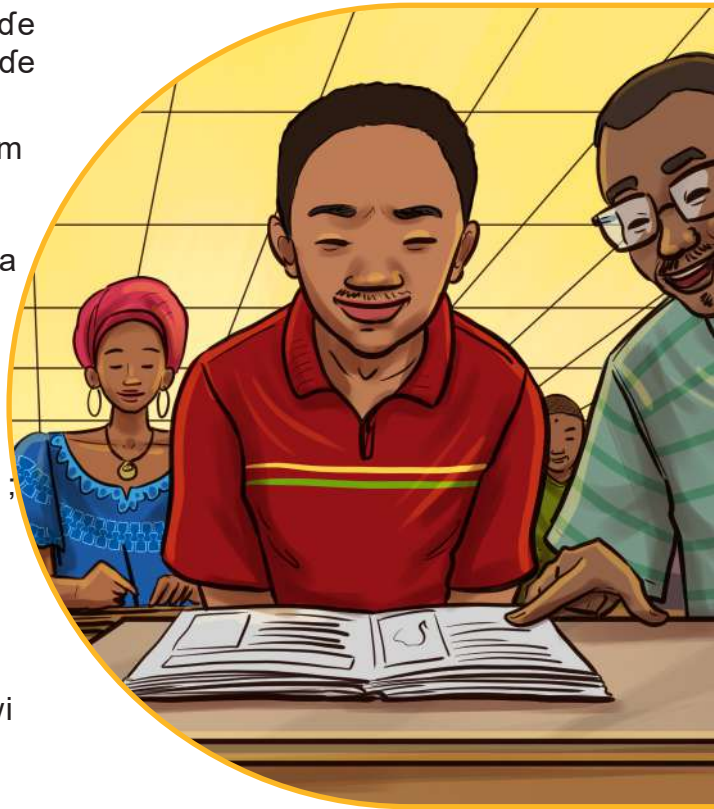
- Yiitugol kasindine jamaa geelle ;
- Fiide dabare ley kasindine, naa ley kulle baawde nafude jamaa geelle, ley gollugol golleeji keewdi, ceertudi ;
- Tewartande jamaa CEC oo ko faabitoroo e banngal jawdi, kaaki e golloobe ;
- Tewartande be gollidibbe, naa tabintinde gollidal hakkunde CEC kapum e baale gollididde godde ;
- Gollideede ley golleeji jirwinooji geelle, ley no kasindine majje ngorri nii;
- Semmbinde anndal daraniibe yirwingol geelle e banngal janngingol golloobe, kapum e yirwingol kala ko waawi faabitoreede;
- Semmbinde gollidal e heyaabe Laamu-Leydi;
- ...

1.5. Porogaraamuji keertanaadi golleeji

CEC fuu ana jogii porogaraamuji mum ceertudi, ley no kasindine jamaa geelle mum ngorri nii ; edum waawi habbodaade duu e no kebal jamaa geelle ngal worri nii. Golleeji tuugordi CECnaaji keewdi ana pawii dow jannde kapum e ekkintiggol golleeji dokkooji janngoobe bee mbarkaanaaku mawdo. Ko heewi e diin golleeji fuu ana kabodii sanne e kebal jamaa geelle kapum e finaa-tawaa majje.

Min ngaran limtude do ley doo, misaaluuji gede keertaade ley golleeji CEC ley leyde yogaafe gonde ley ruunde Afiriki banngal Hiirnaange :

- Jannde Mawbe, Jokkitagol jannde mawbe, kapum e jannde nde walaa e junngo Laamu
- Jannde leydiyankaaku ;
- Janngingol gede golleeji kapum e janngugol yalla ana laato barkaani ;
- Golleeji paggordi jawdi ;
- Mbarkaanaaku ley nawtoral ordinateer ;
- Wattuuji jannde heertanaande cellal e cenam ;
- Porogaraamu pewtudo waawugol jannde yalla ana waawa yirwinande hoore mum golleeji mum ;
- Golleeji e banngal binngu-aadamaaku e finaa-tawaa ;
- Mbiirki-caldi e yeewtereeji goddi ;
- Sawrugol kapum e mawningol cukaloy ;
- Porogaraamuji keertanaadi rewbe ;
- Cuudi-dewte, naa duu nokkuuji do dewte mbaawi janngede ;
- Resugol kaalisi kapum e namlagol kaalisi ;

1.6. Nawtoragol politiki e sariyaaji darnanaadi leydi fuu

CEC yo gubal baawngal taykoreede mbaakaaji keewdi e banngal sariya, hono no dum sifortee do yeeso doo nii : waalde, naa duu deental baale (caldi gollididdi), fedde geellenkoobe, waalde joodaniinde kebal, naa ko nanndi e mum. Ana wajimbinaa e CEC fuu tawreede sariyaaji mum gollirdi di Laamu-Leydi jabani ; faandaa majjum yo yaafinande CEC fuu no kebirta jawdi ndi Laamu-Leydi faabortoo dum, ley golleeji mum, so tawii oon CEC ana haani hokkeede ndiin jawdi.

2. II. Laawi jokketeedfi ley darnugol

2.1. Wattuuji keertanaadi darnugol CEC

Jamaa gondo ley nokku fuu roondotoo almusadfaaji darnugol CEC, ley no dum hollir-tee ley wattuuji cifeteedfi yeeso dii nii. Dum misaaluuji kollooji hono CEC haani darnireede. Kaa misaaluuji dii ana waawi seertude.

- 1 Bamude anniya darnude CEC : Faa CEC waawa booyude, ana wajimbinaa no anniya majjum oo iwra to jamaa oo too (ameeri'en geelle, ameerien baale, naa gubal yimbe be nafaa CEC haani yottaade, kapum e ko nanndi e mum). Darnugol ngol ana waawi wadireede ley gollidal e gofornama Leydi, naa heyaabe Laamu-Leydi, ONGhaaji, naa duu ley gollidal e gollididfo fuu kebaado ley yirwingol geelle ngol.

- 2 Subaade gubal golle, naa duu komite walliroobe meere meere, hakkunde jamaa gondo ley nokku oo ; been ngarata hawjaade CEC oo (deental mabbe warata noddireede « fedde hawjotoonde », naa duu « komite kawjotoondo »). Komitenjaaji keewdi ana mbaawi rentude ley hawjagol CEC, ley misaalu, komite hawjagol naa komite konnjotoondo ; komite gooto ana waawi daranaade hawjagol ngol, kapum tan. Yimbe ngal gubal kawjotoongal ekkirtito hawjagol CEC, naa hakkunde mum'en, naa hakkunde mum'en e yimbe wobbe, darnube CEC ; ley majjum, ebe mbaawi hawritoyde e porogaraamu jannde jannginteende saabe majjum. Gubal kawjotoongal ngal woni sottoode tabital CEC fuu. Yimbe hebindiibe, barkaani'en, jaboobe wattude jawdi mum'en ley golleeji CEC dii, ana kaani subeede faa laatoo yimbe gubal kawjotoongal CEC ngal.

- 3 Gubal kawjotoongal ngal famminan faa wooda, hollita jamaa geelle oo nafaa gondo e darnugol CEC ; kanngal huynata be duu e gollideede e banngal darnugol kapum e gollugol CEC.

- 4 Gubal kawjotoongal ngal darontoo tewtugol jawdi gollirdi, kaaki gollirdi kapum e golloobe ley CEC fuu, faa dūm nawtoree ley wattu darnugol e gollugol CEC.

- 5 Gubal kawjotoongal ngal tewtan duu nokku dō CEC oo wonata, ley nokku mum oo. Gubal ngal ana waawi nawtoraade garuuje gonde ley nokku oo, hono maruuje meri, naa duu cuudi lekkol ngeenndi ; engal waawi duu moyfintinde garuuje dē keddaaki woneede ley mum.

- 6 Gubal golle ngal darontoo tewtugol kaaki suudu, hono taabe, seesiji, armorjaaji, alluwal jannde cinndeteengal, faa yottoo ndiyam ceniidam, kapum e huunde fuu ko laatii waajibi e banngal gollugol lobbol CEC.

- 7 Iimagol kasindine gonde ley nokku ana haani wadeede. Golleeji CEC dīi ana kaani yaadude e kasindine gonde ley nokku fuu. Ndennoo iimagol kasindine nawtortooḃe bee ana jogii darnde lobbere sanne. Ngol iimagol faaboto sanne ley darnugol porogaraamuji lobbi dī jamaa oo waawata nawtoraade.

- 8 So kabaaruuji jaltudi e iimagol kasindine, naa gollonoobe CEC, naa jawdi gollirdi kapum e kaaki gollirdi jogaadi, yēewaama, CEC ana haani landinde porogaraamu kapum e golleeji kaandi gollēede.

¹ Faa dewtere ndee waawa janngireede no neworii, debbo e gorko ceenndataake ley binndi mayre ; kaliimaawol nawtorgol faa innda debbo naa gorko yo kaliimaawol « nedḏo » / « yimbe » ; ngol kaliimaawol ana haḏa waḏugol keereefi hakkunde debbo e gorko.

- 9 Faa CEC fuu waawa anndeede, naa faa CEC fuu waawa hollitidde ana ley sago mum, yambere udditiggol ana haani wadideede e Laamu; jamaa fuu noddee, haanube gollude ley CEC bee kapum e gollidibbe bee fuu ana kaani noddeede.

2.2. Sifagol nokkuuji do CEC waawi taweede

Nokku do CEC waawi wonude doo ana waawi sifeede e banngal politiki (ngeenndi, jaalepol, ngalluure, komini, reson, naa ko nanndi e mum) ; nokku oo ana waawi siforeede duu gubal yimbe wuurube ley nokku keertaado, jogiibe neesuuji gooti, finaa-tawaa gooto, golleeji gooti, naa duu yimbe be nguurndam mum laatii gootum ; ley misaalu, gubal awoobe, jamaa mo golle mum yo demal. Fade CEC darneede, ana haani sanne ko jamaa nokku oo sifee faa wooda, yalla ana anndee ko joomum'en ngonni. CEC gooto tan waawataa wallude jamaa reson mawdo. Faa oon faandaa heba yottineede, jamaa keewdo ley nokku, nokku mo CEC haani taweede e mum oo haanaa laataade nokku mawdo. So tawii ana waawi, CEC ana haani jibeede ley hakkundeere nokku oo yalla yimbe makko bee ana mbaawa yottaade mo no yaafiri.

2.3. Subagol nokku do CEC haani taweede

CEC ana waawi jibeede ley nokkuuji ceertuɗi, buri fuu ley garuujje gonɗe ley nokku oo, kapum e garuujje pamɗude ko nawtortee, naa ɗe nawtortaake; edum waawi laataade garuujje ɗe wonugol ley mum ana newii, naa ɗe yimbe fuu mbaawi wonude ley mum. Subagol ngol ana haani wadeede ley paamondiral jamaa fuu, imoraade daliliiji lobbi ɗi jamaa fuu waawata hawrude dow mum (misaalu: newagol yottaade, ndeenaagu, heewugol yimbe e nokku oo, woodugol moyfereeri keewɗi ley nokku oo...) So tawii nokku fuu kebindiɗo walaa, ana wajimbini ko garuwal mahee, naa moyfintinaama, ley faabaa-muya yimbe nokku oo. Gubal kawjotoongal ngal, kapum e / naa gubal konnjotoongal ngal CEC ngal ana haani faabaade e banngal tewtugol paabitorɗe e banngal jawdi, kaaki, yimbe haanube warude faa ngolla ley ley CEC oo.

2.4. Fammingol mawngol jamaa dow nokku do CEC haani darneede

Jamaa jooɗo e nokku ɗoon oo ana haani fammineede faa wooda e banngal immaade kapum e faandaaji CEC ɗii, gila gollugol majji ngol fudɗaali, yalla ebe mbaawa gollideede faa wooda. Ndennoo dow majjum, yimbe be nafaa majjum feewti bee ana kaani fammineede faa wooda: be pamminiiree ley batuuji mawɗi e pamari fuu; be pamminee Lanndingol porogaraamuuji caawɗi finaa-tawaa; be ngada jeeyngal ley lekkolhaaji, kapum e ley luumooji. Baale sukaabe kapum e baale rewbe, konse'en ngeenndi, jannginoobe lekkol, hooreebe komin, faa yottoo heyaabe Laamu, ana njogii darnde lobbere ley ngol fammingol ko CECjaaji ngoni dow mum koo.

Yimbe joodiibe e nokku oo bee kapum e ko'e mum tewtan no mbaawri fuu, taweede ley golleeji CEC dii, so be maatii CEC ana wattani kasindine mabbe dee e haajeeji mabbe dii hakkille lobbo. Dum saabi, heertagol e deggondirgol golleeji CEC dii ana kaani fawaade dow kasindine mabbe kejiide dee, kapum e nafakaaji gollidoobe ley majji bee, buri fuu kasindine jamaa nokku oo. Ndennoo so ana anniyaa be naata e golleeji CEC dii, haanaa tewteede be njobiree jawdi naa kaaki godfi. Ko be buri fuu yidude yo anndaneede tampere mabbe ndee, kapum e wardude e mabbe teddeengal.

2.5. Tewtude jawdi gollirdi, kaaki e golloobe, faa faabitoroo ley golleeji

Faa CEC waawa gollude no woodiri, ana wajimbini jamaa nokku oo faaboo CEC faa wooda. Yimbe ana ngoodi ley nokkuuji fuu, jogiibe mbarkaanaaku e neepal ley gefe golle tuugeteede ley yirwingol nokkuuji; joomum'en ana njaba waddude hoore mum'en faa tewtana CEC jawdi gollirdi, kaaki gollirdi, faa yottoo yimbe; edum waawi laataade mballigu mabbe lobbo e banngal yirwingol nokku mabbe oo.

Ko tewtatee faa faabitoroo koo haanaa haadude e jawdi tan. Jamaa nokku fuu ana waawi faaboraade CEC no seertiri: gollirgol samal, hokkugol jawdi naa nokkuuji di golle waawi golluede dow mum faa tewtatee jawdi, mbaarkaanaaku mabbe, naa duu anndal mabbe, kapum e ko nanndi e mum. Fay so mballigu mabbe oo ana famdi, so seeda mo gooto fuu waddata oo hawrintinaama, edum waawi laataade huunde faydinde sanne.

Ko limtatee yeeso koo ana waawi tewteede faa faabitoroo ley kabaaruuji CEC:

- Yimbe: ley misaalu, wiyeteebe espeer'en wombe ley nokku, naa wombe ley sarwiisiji Laamu di nedfaaku mum, anndal mum, mbarkaanaaku mum e neepaal mum waawi nawtoreede;
- Kaaki: garuuje, kaaki gollirdi, kapum e jande dogooje (motoŋaaji, mobilaaji, e ko nanndi e mum...);
- Kaalisi ;
- ...

2.6. Honnjagol kaanngol ardineede

Fade Lanndingol golleeji ngol fudfude, ana haani ko kabaaruuji pamminirdi adoo tewteede ley nokku oo e banngal kulle de nokku oo jogii, kapum e jamaa nokku oo. Diin kabaaruuji pamminirdi ana mbaawi hebeede to hooreebe golloobe ley komini naa to ONGhaaji gollooji ley nokku oo. Caggal majjum, kabaaruuji godfi pamminirdi ana mbaawi hebireede ley honnjagol gadeteengol ley jamaa oo.

2.7. limagol kasindine

Golleeji CEC dii ana kaani yaadude e kasindine jamaa nokku oo. Golleeji CEC dii kaanaa heeyeede tafen gila arande ; di kaanaa duu faweede dow ko jogaa koo tan. Edi kaani faweede duu dow kabaaruuji di jamaa nokku oo inndi dii. limagol kasindine nawtortoobe bee ana jogii darnde lobbere sanne. limagol ngol faaboto sanne ley moyfingol porogaraamuuji CEC dii kapum e gollugol golleeji lobbi, eeyaadi faa woodi, jaadooiji e kasindine jamaa nawtortoodo oo.

2.8. Lanndingol golleeji kaandi golleede

Nokku fuu ana jogii bannge mum lobbo kapum e bannge mum bondo. Tiidallaaji kapum e nafakaaji dii duu ana ceerti. Dow majjum, porogaraamuuji dii kapum e golleeji di faandaa mum yo tewtande tiidallaaji dii, kasindine dee, kapum e nafakaaji dii dabare cakkitorfo, ana mbaawi seertude, ley no CEC fuu worri nii. Immoraade ko yalti e iimagol kasindine dee koo, kapum e golloobe bee, jawdi ndii, kapum e kaaki gollirdi goodufi dii, CEC fuu ana haani landinde golleeji mum.

2.9. Soodugol masiqaaji kapum e kaaki gollirdi ley CEC

Kaaki ana kaani naanneede ley CEC fuu, ley no faandaaji majjum, kapum e ley no golleeji golleteedi ley majjum dii keeyoraa nii. Saamaaji, CEC ana hasindini e seesiiji, taabe-jande, taabe-ledde, alluujje mawde, dewte, jowirde dewte, kapum e kaaki godfi keertaadi, bajimbindi ley golleeji kaandi golleede dii. Kaaki nawtordfi hono telewison, ordinateer, empirimante, skaneer, natirgal-dereeeji, porojekteer, natirgal, rajo, e ko nanndi e mum, ana mbaawi kapum'en duu hasindineede.

So wartii ga banngal janngingol kapum e golleeji pagoordi jawdi dii gaa, kaaki godfi ana mbajimbini ; ley misaalu : kaaki nawtordfi so sapugol ana jannginee, masiqaaji nowtirdfi kaddule so no'ugol kaddule ana jannginee, kaaki jannjinirdfi jimi so jimi ana njannginee. Ana haani duu hakkille lobbo wadee e tewtugol kuran nawtorfo ; ley majjum, CEC ana haani tewteneede panoonjaaji gulnirdfi naange, naa duu gurupu iidoowo so hokka kuran.

2.10. Udditiggol CEC

Udditiggol CEC ana haani wadeede ley gollidal lobbal e jamaa nokku oo, faa yottoo gollidibbe wobbe bee, kapum yimbe wobbe noddeteebe faa kawra e udditiggol ngol ; edum jogii darnde mawnde sanne ley udditiggol ngol, sabi edum hokka CEC oo anndeede ; edum waawi duu laataade sabaabu nawtortoobe bee beyda hoolaade golle oo. Gubal kawjotoongal CEC ngal, ley gollidal e gollidibbe mum bee, landinan porogaraamu gooto, lobbo, baawdo holliteede jamaa fuu jenne udditiggol ndee. Sukaabe lekkol nokku oo bee kapum e gurupuuji jannjere ana mbaawi wadude jannjere mum'en wattu ndeen hawriinde, yalla edum hokka hawrube e mayre bee fuu weltaare mawnde.

3. Sardiiji booyugol CEC

Booyugol CEC yo huunde nde kabaaru mum tiidi sanne ; dum waawaa timmineede ko yaawi ; so wanaa miijo majjum wadee faa booya. Edum habbodii e nafaa mo jamaa nokku oo hebata e oon golle ; edum habbodii duu e woodugol gollidal e jamaa nokku oo. So golle majjum ana fudda, edum haani tewtaneede mballiigu iwroowo nokkuuji godfi ; kaa so booyii, oon mballiigu ana haani buytaade, mballiigu kebeteeo e nokku oo duu beydee faa wooda.

CEC fuu ana haani miilude sanne e dow woodugol jawdi ley gollirde ndee ; hakkille lobbo duu ana haani wadeede ley woodugol golleeji keeyaadi ley porogaraamu oo. Saamaaji, golleeji burdi fuu tiidude dii, yo geenaari hokketeendi neddo / yimbe hawjotoobe janngirdu nduu bee (dum woni jannginoobe / yambinoobe / famminoobe bee). Dum ana holla wiide, golleeji jannde, kapum e golleeji tewtirdi jawdi ana kaani golleede.

Faa CEC e porogaraamuuji mum keba booyude, CEC ana haani wadude hakkille lobbo ley bakkile gonde yeeso dee :

- Darnude laawi tewtirdi jawdi, kapum e laawi pamminirdi jamaa ;
- Niiinde kaaldal lobbal dow kabaaruuji CEC dii ;
- Tinnaade yalla porogaraamuuji CEC jaadoo e kasindine jamaa, taguuji nokku, kapum e finaa-tawaa jamaa nokku oo, ana tabintinee, faa dum walla e banngal gollidal lobbal e jamaa nokku oo ;
- Tinnaade yalla jannde nde faandaa mum yo hokkude mbarkaanaaku, ana walla sukaabe hayeebe woodinde no nguurdi, dum buyta duu bitti-bitti mabbe ;
- Darnude e gollirde porogaraamu lobbo yalla edum walla jamaa nokku oo yaadinde nguurdam mum'en e waylitagol wattuuji baawngol yottaade nokku mum'en oo ;

- Darnude laawol lobbol, balloowol no jamaa CEC oo buytoroo ley tewtugol mballiiguuji iwrooji nokkuuji goddi ;
- Darnude bidije golliroowo goonga ;
- Tinnaade yalla jawdi ana wooda ley CEC oo wattu fuu ; edum waawi hebireede ley gollugol golleeji paggordi jawdi, kapum e taye hakkunde yimbe CEC bee ;
- Tinnaade yalla mballiigu sarwiisiji paabotoodi dii, kapum e faabotoobe bee ana waawa hebeede wattu fuu ;
- Daranaade kaaltidal kapum e gollidal wattu fuu e hey'aabe Laamu-Leydi, sarwiisije Laamu-Leyde Kaggitaadi, sarwiisiji kumaniidi wallugol laamuuji kaggitaadi, gollirde gollonooje ko'e mum, faa yottoo ONGhaaji, kapum e baale godde ;
- Tewtude yalla mballiigu Gofornama / hey'aabe Laamu ley geelle, hooreebe politiki, ameeri'en diina, kapum e saayibe geelle ;
- Tewtude jaboobe gollude ley CEC oo meere meere, joomum'en ngarda e anniyaaji lobbi ; heewbe teewtee, no dum hebiraa fuu ; geellenkoobe heewbe naannee ley golle oo ;
- Semmbinde anndal golloobe CEC, yalla edum hokka CEC oo waawude gollande hoore mum, tawee tewtiraali dum neddo goddo ;
- Yirwinde mbarkaanaaku jamaa oo, yalla ebe keba no be nawtoroo golleeji golleteedi ley nokkuuji dii ; darnude gube gollididde godde, kapum e tewtude ko CEC faabitoroo e banngal jawdi, kaaki e yimbe ;
- Tinnaade yalla jamaa fuu ana annda woodugol CEC ley nokku oo ;
- ...

Ley ko taykaa, booyugol CEC ana waawi tabitidde, so Gofornama kapum e laamuuji kaggigtaadi dii ana njogorii CEC hono no waalde warnde faabaade e banngal jannde ; Laamu oo ana haani jogoraade duu CEC yo gollirgal lobbal, paabotoongal e banngal yirwingol geelle. Nii be kaani wadude so tawii ebe njidi faabaade CEC, faa heba no yirwira.

2 Hawjagol CEC

1. Lanndingol ko haani golleede ley CEC

Ana haani ko CEC fuu landina ko haani golleede, ley no kabaaruuji mum e keewal jamaa mum worri (buri fuu, mbaaka nokku mo CEC oo woni ley mum oo). Ngol Lanndingol ana haani gollireede ley tuugoragol sariyaaji darnaadi, onngirdi golle oo, gila golle oo fudfaali (so tawii diin sariyaaji ana ngoodi) ley leydi ndi CEC oo woni ley mum ndii. Ndennoo ana haani ko kabaaruuji majjum tewtee gila CEC oo darnaaka; kabaaruuji lamndeteedi dii ana kaani fawaade dow sariyaaji goodudi, naa duu dow sariyaaji onngooji golleeji CEC oo, naa dow sifaaji CEC oo, kapum e dow darnde nde CEC oo haani daraade e mum.

1.1. Sariyaaji darnirdi CEC

Sariyaaji onngirdi golleeji CEC dii ana caawi deental sariyaaji tuugordi, pamminooji no CEC oo haani gollirde. Ndennoo winndugol diin sariyaaji ana haani wadireede ley hak-kille baaltiido.

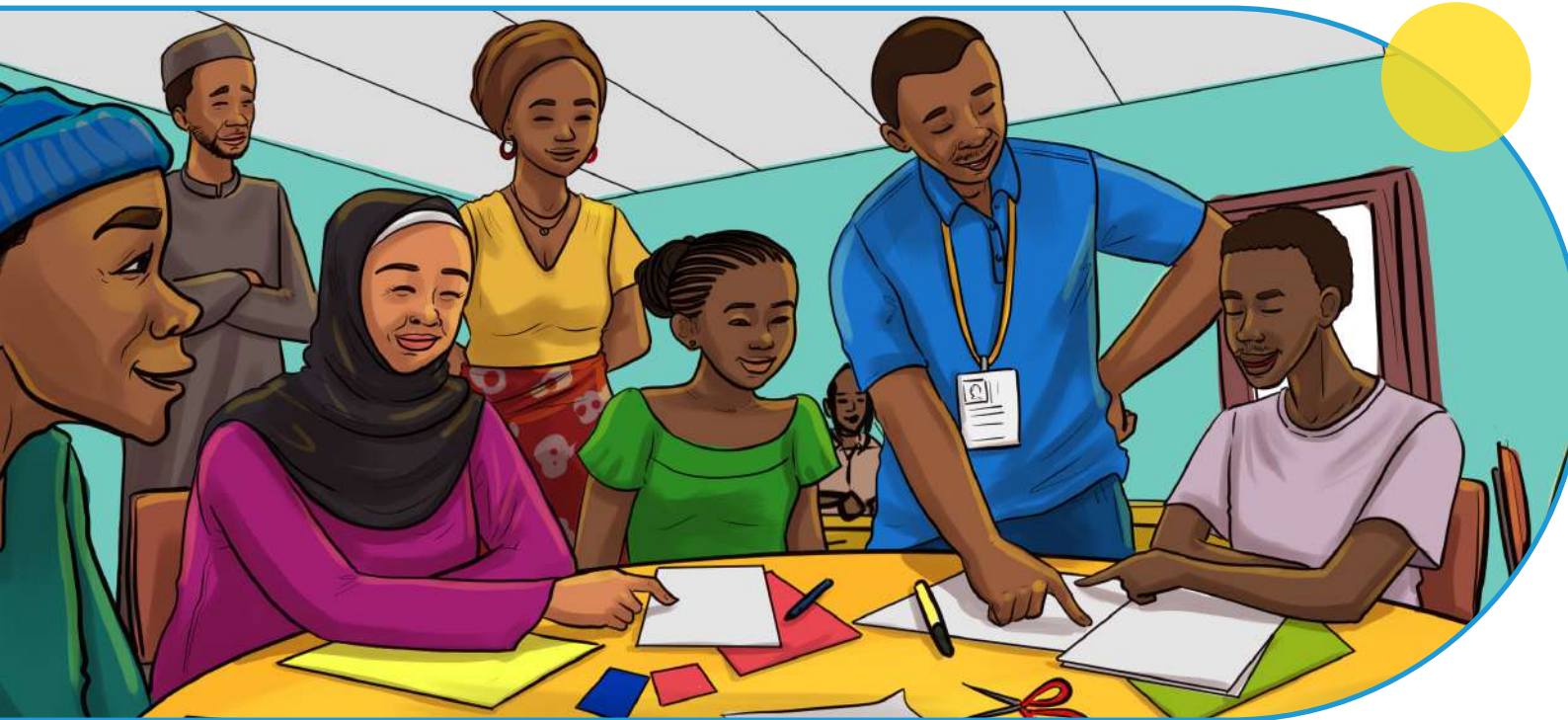
Annii ko haani taweede ley majji :

- Innde CEC ;
- Logo (annditoode) CEC ;
- Ko golle oo fawotoo dow mum;
- No golle oo haani yaarude;
- Kabaaruuji kaandi landineede (golleeji kaandi golleede, darnde CEC, njahaaki golle oo, kapum e anniyaaji lobbi kaandi bameede,) ;
- Jawdi ;
- Sardiiji gollugol golleeji dii (wattu udditiggol CEC, nawtoragol kaaki jogaadi, hoolaare haannde faweede dow naatoobe e golleeji CEC oo dii,) ;
- Sariyaaji Lanndingol kabaaru gardo fuu ;
- Sabaabuuj waylitiggol sariyaaji bamaadi, no di kaani waylitireede, kapum e sardiiji fusugol CEC ;
- ...

Ko buri heewude fuu, CECŋaaji dīi mbinndititto sariyaaji binndanoodi, tawee fay be piidaali di e kasindine goodude e ley nokku oo. Tawee nee, so golleeji kaandi golleede dīi peccaama hakkunde golloobe CEC bee, sariyaaji dīi ana kaani yaadineede e kasindine dee, di njaadinee duu e no CEC gooto gooto fuu worri.

1.2. Ardinteebe ley golleeji CEC

Dow CEC yo gollirde nde Laamu-Leydi anndani, hawjagol CEC ana haani halfineede gubal gootal, naa gube keewde, (neddo gooto, naa yimbe heewbe ; komite gooto, naa komiteŋaaji keewdi) faa joomum'en ndaronoo gollugol lobbol CEC oo, yalla edum heba banngande yimbe fuu.

Hawjagol CEC ana wadiree no CEC fuu worri, kapum e no kasindine nokku oo dee ngorri.

Gubal pamaral yimbe subaabe ley nokku oo, yiiraabe anniyaaji lobbi, kawjotoo CECŋaaji yogaaji ; kambe ndarontoo heeyagol golleeji ngol, kapum e gollirgol golleeji keeyanaadi CEC dīi. Kambe ndeentata so be laatoo komite kawjotoodo CEC oo ; gooto gooto e mabbe fuu heertante golle mum, hollee darnde mum. Yimbe komite kawjotoodo oo kaanaa laataade yimbe heewbe, so wartii e banngal keewal mabbe ley CEC oo.

Saamaaji, neddo gooto jeyaado e komite kawjotoodo oo ana waawi halfineede hawjagol CEC oo ; ana waawi taweede joomum woni persidan gollirde ndee, naa duu direkteer mayre, naa duu kawjotoodo CEC oo e hoore mum. So tawii ana haani, gubal kawjotoongal ngal tawrete faabotoobe ley golle mum oo ; been ngoni hooreebe wobbe, joŋyinaabe faa ngollida e hooreebe CEC oo ; kaa, ana taykaa, saamaaji, yimbe komite oo tan ndarontoo golleeji CEC dīi, joomum'en ngollira golle oo ley bernde laabunde.

CECŋaaji yogaaji ndarnan gube mum'en godde, hono komite konnjotoodo / yeewtotoodo ; yogaaji duu ana ndarna komite konnjototoodo. So tawii nokku do CEC oo woni doo ana ley komini gooto, ley misaalu (so dum wartii e ga banngal politiki gaa), ana haani ko Meri oo e hoore mum hokkee abbiraagu jannginirdu duu.

Ko laatii fuu, jamaa nokku oo ana haani gollideede e banngal hawjagol CEC oo, yalla yimbe fuu ana annda ko CEC oo gollata, be annda duu ko golleeji CEC dii pawii dow mum. Jamaa nokku oo reentata, so suboo yimbe halfinteebe hawjagol ngol bee ; kambe duu kollata no yimbe haambe hawjaade CEC bee kaani wotenireede, naa duu duubi hono foti joomum'en kaani gollande CEC oo. So dum yawii, ley wattu winndugol sariyaaji CEC dii, jamaa nokku oo haani daranaade feccude darde e golleeji hakkunde yimbe gollirde ndee ; kambe duu kollata hono anniyaaji dii kala kaani bamireede.

So jamaa nokku oo ana wada wote, faa suboo hooreebe hawjagol jannginirdu nduu, anniya fuu bamaado, bamirte dow innde CEC oo. Dow majjum, yimbe cubete, kalfinee hawjagol kabaaruuji fuu kaandi hawjeede ley gollirde ndee, faa yottoo hollitiggol no kabaaruuji dii cakitorii, yalla CEC oo ana heba gollirde no woodiri. Joomum'en ndokkete laawol lobbol, faa keba no bamira anniya lobbo, kabbiido e njahaaki lobbi CEC oo, ley no dum wiiraa ley sariyaaji CEC dii ; nii dum worrata ley golleeji di jamaa nokku oo halfinta darontoobe gollirde ndee bee, faa yottoo daranagol yalla bidje lobbo, keertanaado CEC oo ana moyfinee. Hono no dum worri to heyaabe ley golle bee too nii, been yimbe ndarontoo ella fuu golloobe CEC bee murii, so ngadi, faa yottoo yeebaare mabbe, faratiiji di be ngadi ley wattu mo be ngonnoo e golle dii.

1.3. Darde hooreebe golle kaɗum e golleeji golleteedi ley

Limtooji gondi yeeso dii ana caawi darde e golleeji golleteedi ley CEC. Dum darde e golleeji dokkiraadi nii tan, yalla gooto fuu ana hollita ko woni ley hakkille mum e banngal majjum. CEC fuu ana waawi darnude no feccirta golleeji e darde golloobe, no seertiri (kaa so tawii sariyaaji majjum darnaadi ana ngoodi, walaa fuu ko haani beydeede e darde e golleeji di diin sariyaaji darni dii).

Gubal kawjotoongal / gubal konnjotoongal (darde dee ana mbaawi fecceede hakkunde gube 2 keertaade, naa duu dum feccaama ley gubal gootal tan) :

- Daranaade gollugol lobbol CEC ;
- Moyfinde e nawtoraade porogaraamuuji daranaadi CEC dii ;
- Yiitude golleeji kaandi gollende dii, kaɗum e moyfinde heeyooji gollirdi ;
- Faccitidde paabitorde kaande tewteede ley nokku oo, kaɗum e caggal nokku oo ; fiide dabare no deen paabitorde kebirtee ;
- Honnjaade, yeewtaade, kaɗum e iimaade golleeji CEC dii ;
- Yiitude kasindine jamaa nokku oo dee ;
- Tinnaade yalla jamaa nokku oo ana gollidee;
- Tewtude yalla jahondiral lobbol ana wada hakkunde gollidoobe bee;
- Darnude ley CEC oo bidije gollirde lewru fuu; kawjotoodo CEC oo haani daranaade dum;
- Haybude hawjagol jawdi CEC oo ;
- Hollitidde jamaa oo almusaddaaji di gollirde ndee wadi dii ;
- Fiidude jawdi hebaandi ndii, jawdi yaltundi ndii, kaɗum e jawdi heddiindi ndii ;
- Wadude limto jannginoobe / yammbinoobe jeyaabe e nokku oo bee ;
- Darnude mapeeje kawjorde, tewtude yalla jamaa nokku oo ana jabana de ; hollitidde ley majje, waajibaaku e banngal hawjagol pawingol dow taykaaji ittaadi e ko gollaa ; yeewude duu no kala ko heddi koo haani jogoreede ;
- ...

Kawjotoodo / Direkteer CEC :

- Daranaade hawjagol CEC pennde fuu, ley yaadingol golle majjum e majeeje keertanaade joyyingol CEC dee ;
- Landinde golleeji keertanaadi porogaraamu oo dii, dum yaadinee e ko woni ley pilan oo koo ;
- Yaadinde deental golleeji dii e baawde golloobe bee, kapum e baawde gurupuuji gollidooji e CEC ley nokku oo dii;
- Honnjaade, yeewtaade, kapum e iimaade porogaraamuuji CEC dii ;
- Wadude hono no pennde ndeen joomum warata fuddude golleeji kabaaruuji CEC dii ;
- Daranaade kala ko soodetee, kapum e hawjaade kala ko resaa ;
- Haybude kaaki keertanaadi hawjagol ngol dii;
- Resude bukku gollirde ndee, anndande duu jawdi naatundi e yaltundi ;
- Winndude rapoorjaaji kollitooji ko gollaa, kapum e no jawdi ndii nawtoraa ;
- Hollitidde no golle gubal kawjotoongal ngal laatii ;
- Tewtude yalla gollidal lobbal ana hebee hakkunde yimbe halfinaabe hawjagol CEC oo bee ;
- Gollideede wattu tewtugol paabitorde e bannngal jawdi, kaaki e yimbe ;
- Yiitude tiidallaaji kawretee di pennde fuu ley CEC oo, tiloo hollita dum gubal kawjotoongal ngal ;
- Jabbaade waroobe janngude ley CEC oo bee, tiloo winnda inde mabbe ;
- Jabbaade waroobe yeewude CEC oo bee, tiloo ardoo be ley yeewugol mabbe nokku oo ;
- Jabbaade jawdi mballiigu waroori ndii / taye dokketeede dee, tiloo naanna ndi ley binndi CEC oo ;
- ...

Jannginoobe e yammbinoobe :

- Landinde heeyooji jannde, kapum e porogaraamuji jannde ;
- Yaafinde laawi keertanaadi janngingol jamaa dii ;
- Hollitidde, naa duu famminde jamaa oo jannde haande janngede, ley
- nawtoragol mapeere jannde weloore jamaa janngoowo oo ;
- Landinde kaaki janngirdi, kapum e heeyooji janngirdi ;
Jokkitaade e iimaade porogaraamuji darnaadi ;
- Hokkude janngoobe bee waajuuji, so be kawrii e tiidallaaji ;
- ...

La communauté :

Jamaa joodiido ley nokku oo woni jamaa mo nafaa golle oo feewi ; edum hawrina sii'iiji yimbe gondi e nokku oo dii fuu : hayeebe e baaliki'en, ko'e-galleeji, baale ngeenndi (worbe e rewbe, sukaabe,...), wotanaabe, baale sosiyet siiwil, kapum e pelle de faandaa golle mum'en ana fawii dow kebal e binngu-aadamaaku, e ko nanndi e mum. Ana waawi taweede— konse komini (naa waalde politiki wootere, wonnde ley nokku oo) woni keyaado gubal ngal – kaa wanaa waajibi dum laatoroo non :

- Tewtude nokku / naa garuwal, faa CEC oo heba do golla ;
- Faaboraade semmbe mum, kapum e / naa jawdi mum, ley wattu mahugol, naa moyfiintiggol CEC ;
- Tewtande CEC oo masiinaaji, jande dogooje, kapum e kaaki gollirdi ;
- Joyfiinde gubal kawjotoongal ;
- Tinnaade faa wooda, yalla gube kawjotoode dee ana keba no kawjoroo CEC oo ;
- Famminde jamaa nokku oo faa wooda / lamndondirde e mabbe, dow kabaaruuji fuu pewtudi CEC oo ;
- Wattude jawdi mum ley golleeji CEC dii, naa tewtande CEC oo jawdi gollirdi ;
- Gollideede wattu yiitugol janngoobe oo, kapum e yiitugol kasindine mabbe e banngal jannde dee ;
- Joyfiinde gubal kawjotoongal golleeji CEC dii, tawee kawjotoodo godfo fuu iwraali nokku godfo faa wara golla oon golle ;
- ...

Laamu-Leydi kapum e sarwiisiji mum :

- Naannude CEC ley limto gollirde Laamu, dum winndee ley dewte politiki donneteedo ley nokkuuji oo, faa dum heba laataade laawol keertaangol / mapeere nde hayeebe kapum e baaliki'en mbaawata jannginireede ;
- Moyyinde, kapum e / naa winndude dewte jannginirde ;
- Jokkitaade e iimaade porogaraamuuji darnaadi ;
- Hokkude janngoobe bee talki seedaafuuji caggal jannde / nde be tilii janngude, naa caggal ekkitagol mabbe golle ;
- Wallirde gollirde ndee jawdi gollirdi ;
- Jannginde jannginoobe bee ;
- Wallude e waajaade jannginoobe bee / yambinoobe bee ;
- Heydintidde kabaaruuji jogaadi e banngal wiyeteebe opperateer'en jannde-non formel ndee, kapum e naannude diin kabaaruuji kebaadi, e golle ; ekkitagol golle ngol duu wadiree hono majjum ;
- Winnditaade kabaaruuji CEC di hakke mum winndanoo ley tuugorde kabaaruuji ndee ;
- ...

Faabortoobe jawdi e golle :

- Faabaade e banngal golle (misaalu : moyyinde kaaki jannginirdi) yalla kasindine e banngal jannde, heeyagol golleeji, kapum e ardagol golleeji ngol ana heba no njiitiree
- Faabaade e banngal yeewtagol, kapum e iimagol CEC ;
- Faabaade e banngal tewtugol jawdi gollirdi, yalla CEC oo ana heba no gollira ;
- Faaboraade CEC kaaki gollirdi, kapum e masiqaaji ;
- ...

Baale gonde ley sosiyetee siiwil :

- Faabaade e banngal fammingol, lamndondirgol, kapum e hawringol jamaa nokkuuji oo ;
- Faabaade ley wattu tewtugol kasindine goodude ley nokku mo jamaa oo woni e mum oo ;
- Faabaade e banngal gollugol e hawjagol CEC ngol (bamugol yimbe ley golle, kapum e janngingol golloobe) ;
- Faabaade CEC no yiitira faabotoobe mum ;
- Faabaade yalla CEC oo ana waawa anndeede ;
- ...

Gubal gollonoobe hoore mum :

- Gollideede faa wooda, e banngal kala ko wartata e gollugol golleeji keeyaaadi dii, naa e banngal jawdi ;
- Faaboraade tiliibe janngude ley CEC bee, jawdi ;
- Faabaade e banngal tewtugol jawdi gollirdi, yalla CEC oo ana waawa joyyineede e gollude golleeji mum ;
- Faabaade ley janngingol janngoobe bee, ley no wiiraa golleeji CEC dii njaara nii ;
- ...

2. Hawjagol golloobe ley

2.1. Golloobe ley

Ana famdi CECɗaaji jogiidi yimbe heewbe, taweteebe ley nokku oo wattu fuu (edum holla wiide, wattu fuu bee ana njalta, bee ana naata). Saamaaji, kawjotoodo oo tan / direkteer CEC oo tan tawetee ana golla ley CEC oo ; kanko tan duu jogii njoddi ndi mum lewru fuu (saamaaji duu, joomum walaa njoddi ndariindi ; o hokkete kaalisi seeda, teddinirɗo tan). Ko buri heewude e yimbe heedube e kabaaru hawjagol CEC bee, kapum'en ngaddata hoore mum'en ley gollirde ndee, faa ngollira meere meere. Ley majjum, ana haani no yimbe jogiibe anniyaaji lobbi, jaboobe gollande CEC oo meere meere, tewtee ; ndeen golle oo feccetee hakkunde mabbe.

Gurupu godɗo yimbe gollonoobe ana woodi : been yo yimbe jaboobe gollude golleeji CEC dii, no buri fuu woodirde : jannginoobe, yammbinoobe, famminoobe, jannginoobe lekkol, honnjotoobe, kapum e ko nanndi e mum. Ebe ngollira ley CEC oo no be kebiri fuu ; saamaaji ebe ngolla wattu fuu ley gollirde ndee ; ley majjum, be ngollidan e golloobe wobbe, iwroobe nokkuuji godɗi. CEC baman been yimbe ley golle, faa golla golleeji keertaadi, so be ndokkee njoddi seeda, naa duu be njaafaama almusadɗaaji yogaaji di be ngollata ley gollirde ndee. Caggal golle mabbe janngingol oo, ebe ngolla golleeji godɗi pawiiɗi dow waajagol kapum e dow tewtangol CEC oo dabareeji paabitordi (ley misaalu, moyɗingol kaaki jannginirdi).

2.2. Tewtugol faabotoobe

Tawtugol faabotoobe ley CEC yo huunde mawnde sanne. Wonugol faabotoobe ley CEC ana jogii ngedu mawɗo sanne. Yimbe yogaabe ana njelii taweede ley golleeji hawjagol CEC jenne fuu dii. So been yimbe kebaama, be landinto no be mbaawri fuu, be innda golleeji di be baawɗi gollirde no be muuyiri.

So ko hebaa e golleeji hawringol jamaa nokku oo iimaama, eɗen mbaawi tewtude yimbe jogiibe anniyaaji lobbi, yidube gollude ley golleeji hawjagol jannginirɗu nduu. Ana haani duu ngeenaari hebetee e oon golle ndii.

Maɗeere lobbere waawnde waddude yimbe faabotoobe ley golleeji dii (yammbinoobe, jannginoobe, kapum e ko nanndi e mum.), yo noddude golloobe barkaani'en, wombe e nokku oo, waawube fecondireede anndal mum'en (joomum'en ana mbaawi taweede duu yo espeer'en golloobe ley golleeji Laamu keertaadi, tawee almusadɗa majjum heewaa. Saamaaji, been barkaani'en golle, ngolliran ɗum'en meere meere (naa duu be ndokkaama ngeenaari ndi be naatira mobilaaji), faa be keba no be ngarda faa be njannga ley jannginirdi Laamu dii.

2.3. Yirwingol anndal daraniibe golleeji

Ana haani sanne ko yimbe halfinaabe kabaaru hawjagol CEC bee njannginee faa wooda, caggal nde joomum'en cubaa / naa nde be ngadaa e ndeen darnde. Joomum'en ana mbaawi janngineede balde seeda, ley faabaa-muyaa sarwiisi kumaniido jannde lekkol ley nokku oo, naa duu ley mballigu woowunoobe daranaade hawjagol CEC, naa duu ley mballigu sarwiisiji paabotoodi ley golle. Gede yogaaje ana ley dewtere ndee, gede baawde nawtoreede ley porogaraamuji jannde ndee. Heeyooji jannde lobbi ana mbaawi subeede, tuugoragol kasindine maateteede ley jannde ndee dee. Heeyooji dewtere ndee yogaaji ana mbaawi duu nawtoreede faa laatoo kaakol ngol gooto fuu waawi jannginirde hoore mum, ley wattu jannde oo, kapum e caggal jannde ndee. Kasen duu, barkaani'en faabotoobe ana mbaawi noddeede ley wattu jannde oo.

So booyii, anndal golloobe ley CEC ngal ana haani semmbineede, buri fuu e banngal yiitugol tiidallaaji / naa kasindine maateteede ley jamaa nokku oo ; laawi jannginirdi dii / naa mapeeje jannginirde dee duu ana mbaawi semmbineede. So golliraama non, dum hokkan jamaa golloowo ley CEC oo waawude gollande hoore mum, tawee wallaaka ; dum hokkan be duu hoolaade hoore mabbe, be laatoo waawube bamande CEC oo anniyaaji lobbi.

Wattuuji keertanaadi golleeji beydangol golloobe anndal :

- 1 Yiitude e faccitidde kasindine goodude e banngal beydangol golloobe anndal :**
Laawol aranol keertanaangol beydangol golloobe anndal, yo iimaade baawde, kapum e anndal yimbe golloobe ley CEC bee ; homo fuu jannginee ley golle mo halfinaa oo. Ley oon wattu, kasindine, tiidallaaji, kapum e huunde fuu ko paki golloowo ley golle mum, ana haani yiiteede, dum tewtanee dabare ley wattu semmbingol anndal oo.
- 2 Moyyingol porogaraamu :** Immoraade kasindine iimaade dee, porogaraamu semmbingol anndal ana waawi darneede faa heeda e kasindine jiitaade dee. Oon porogaraamu ana waawi laataade sabaabu faa kulle kuurde njiitee ; kanje ngoni : anndal golloobe, mbarkaanaaku mabbe, kapum e hakkille mo jannginoowo jogii ; so dii kabaaruuji njiitaama, edum waawi habude sanne e rafi-anndal maateteengal ley yimbe golloobe bee. Ley moyyingol porogaraamuuji semmbingol anndal dii, mapeeje keewde jannginirde ana mbaawi naanneede e golle oo.

3 Nawtoragol porogaraamu oo : Golleeji semmbingol anndal dii landinte faa wooda, yalla edum beyda woodinde jannde ndee.

4 Iimagol : Faa anndee yalla golleeji gollaadi e banngal semmbingol anndal dii kebii battane, iimagol dow woodugol majjum ana haani wadeede. Dow majjum, woodugol ngol ana waawi anndeede, caggal nde mbarkanaakuuji kebaadi yeewaa, naa duu so mbaaka neddo jannginaado oo yeewaama.

Mapeeje cemmbinirde anndal :

Kalfinaado hawjagol CEC oo, naa duu gubal kalfinaangal hawjagol CEC ngal, ana mbaawi landinande hoore mum golleeji cemmbinirdi anndal janngoobe ngal, so tawii joomum'en ana njogii anndal majjum lobbal. Dabare goddo ana woodi : lamndaade faabotoobe ley yirwingol CEC oo bee, yalla ebe njogii golleeji nannditooji e majjum, baawdi beydireede anndal. Ley majjum, CEC oo ana waawi neldude yimbe mum yaade to mabbe. Lanndingol jannde semmbinirde anndal, yo huunde woowunde wadeede sanne. Faa anndal golloobe ley CEC bee heba beydeede, mapeeje majjum keewde ana mbaawi nawtoreede ; ley misaalu, eden mbaawi inndude ko woni yeeso koo :

- Jannde ;
- Ateliye ;
- Batu ;
- Waajuuji ;
- Yaagol so yeewoya ;
- Lamndondiral ;
- Yaade to honoroobe mum faa ekkitooyoo;
- Gollidal kapum e joyfingol caldi-golle gollididdi;
- ...

3. Paamondiral hakkunde yimbe

3.1. Paamondiral hakkunde golloobe ley CEC

Ngal paamondiral yo paamondiral hakkunde yimbe gollonoobe CEC ; edum waawi maandinde duu yimbe gollidoobe pennde fuu, ley nawtoragol golleeji CEC (kawjotoodo, gubal kawjotoongal, Meri, faabotoobe...). Be fuu ebe kaani fammineede faa wooda, dow kabaaruuji gollirde ndee, tawee keereefi fuu wadaaka hakkunde mabbe. Ngal paamondiral ana jogii darnde lobbere sanne ; ende heewi nafakaaji duu, hono nafakaaji limteteedi yeeso dii :

- Famminde yimbe fuu kabaaruuji goodudi dii, ley nawtoral martinirde kumpa goodude dee ;
- Hollondirde laawi jannde, baawdi nawtoreede, naa duu hollondirde porogaraamuuji jannde ;
- Hollondirde ko yalti e golleeji ;
- Huynude gollidibbe ;
- Hawinde gollidoobe fuu dow poroje gooto ;
- ...

Mapeeje pamminirde dee ana keewi sanne ; neddo ana waawi nawtoraade de, so ana yidi janngingol mum ngol wooda ; kanje ngoni :

- Takkugol dereeji e kokooji ;
- Batuuji ;
- Limto jeeynirde ; ngo neldee gooto fuu, ley email mum ;

- Newsletter hakkunde janngoobe ;
- Gurupu WhatsApp ;
- Bootti mo miiijooji mbinndetee so loowee ley mum ;
- ...

Bamugol anniyaaji mawdi :

Faa Lanndingol lobbol golleeji hebee, ana haani ko gooto fuu anndana golle mo halfinaa. Edum walla, so yawti dum, hoolaade anniyaaji mawdi bamaadi dii, naa anniyaaji kaandi bameede dii / naa joyyinde gube jogiide mbarkaanaaku mawdo. Feccugol golleeji / naa mbarkaanaakuuji / janngenteedi dii ana kaani laabande yimbe fuu. Baawde dee peccete hakkunde yimbe / gube baawe binndaade ley sariyaaji nawnordi CEC dii. Laawol jokketeengol ley bamugol anniyaaji mawdi ley CEC ngol, ana haani taweede yo laawol kertaangol, hulude fati yimbe yogaabe jeyaabe e CEC oo, tewtu yalla sariya joyyinaado oo itte saabe o dartaaki.

Nde gubal laamiingal gollirde ndee joodii batu mum fuu, ana haani ko haalaaji kaalaadi ley batu oo dii mbinndee. Diin binndi kollititta wiide, batu joodoriima hono no sariyaaji joyyinaadi ley gollirde ndee dii mbiiri nii ; kanji kollata wiide duu, yimbe gollirde ndee kawrii e batu oo, be ngoti duu wattu mo woteeji dii ngadetee oo. So dum yawtii, tobbe mawde de batu oo joodii dow mum dee, kapum e kala ko timminaa ley batu oo, fuu winndete. Neddo CEC gooto winndata kabaaruuji batu oo dii kala, dum hollitee hawruube e batu oo wobbe bee, yalla ana anndee be njabii ko winndaa koo, naa yalla be njabaali.

3.2. Paamondiral hakkunde golloobe ley CEC kapum e yimbe be ngalaa ley CEC oo

Ley CEC gooto, ana haani ko yimbe CEC oo kapum e yimbe gollidibbe CEC oo bee pamminee golleeji kapum e porogaraamuuji golle oo dii kala. Been yimbe CEC oo ana mbaawi taweede yo yimbe jeyaabe e nokku mo CEC oo woni e mum ; ebe mbaawi taweede duu faabotoobe CEC oo ley yirwere mum, naa hokkoobe jawdi, naa laamiibe nokku oo, naa heyaabe Laamu-Leydi, naa gollirde paggorde jawdi, naabaale diinankooje, e ko nanndi e mum. So kabaaru pamminirdo oo yeeynaaka, CEC oo waawataa anndeede. Ana haani duu ko kabaaruuji pamminirdi di njeeynee ley jamaa gollidoowo ley CEC oo fuu, naa duu diin kabaaruuji pamminirdi mbinndaama e dereeji, dum takkee e kokooji CEC oo. Yeeynugol diin kabaaruuji pamminirdi faade e faabotoobe CEC oo bee, ana waawi wallude sanne, ley waddugol faabotoobe wobbe, kapum e faabotoobe jawdi, ley CEC oo.

Paamondiral lobbol hakkunde golloobe ley CEC kapum e yimbe wobbe be ngalaa ley CEC oo, ana waawi newnude kulle keewde :

- Toownude innde CEC oo ;	- Hawrinde gollonoobe CEC bee, kapum e faabotoobe CEC oo bee, dow kabaaruuji CEC oo ;
- Hokkude CEC oo al-adara lobbo ;	- Tewtude paabitorde e banngal jawdi, kaaki, kaapum e yimbe, ley nokkuuji di ngalaa e nokku mo CEC oo woni e mum ;
- Hokkude CEC oo doole de hawrinira jamaa dow kabaaruuji CEC oo ;	- Wadude gollirde ndee nokku keertanaado golleeji CEC ;
- Hokkude CEC oo mbarkaanaaku mawdo, kapum e waawude gollirde ley laabal ;	- Wadude CEC oo nokku mo yimbe fuu anndi ;
- Hawrinde janngoobe bee, kapum e nawnortooobe bee dow kabaaruuji CEC oo ;	- ...

Faa paamondiral waawa woodineede hakkunde golloobe ley CEC bee, kapum e yimbe wobbe bee, heeyo famminirgo ana haani moyfineede ; engo haani fawaade dow lamndi nay :

- Hedum njidd'en haalude? → ngol lamndol ana holla faandaa golle oo
- Homo haani haalude dum? → ngol lamndol ana holla neddo keertanaado golle oo
- Homo njidd'en haalande dum? → ngol lamndol ana holla jamaa mo golle oo feewi oo;
- Hono kaaldeten dum? → ngol lamndol ana holla dabare mo njogani-den golle oo, kapum e mawnugol dabare, naa famdugol makko.

Yiitugol yimbe be paamondiral wadatee hakkunde mum'en e yimbe CEC bee

Walaa fuu no waawi laatoraade, so neddo haalda e yimbe fuu, gooto gooto, ley wattu gooto. Wattu teentiliido, mo heeyo haaldugo waawi darneede hakkunde yimbe CEC bee, kapum e yimbe be ngalaa e CEC oo, yo kabaaruu gondo yeeso oo : fiigol dabare no yiitira heertanaabe golle oo. So yeewaama no faandaaji majjum dii ngorri nii, ana haani ko jamaa mo lamndi dii kaani yottineede oo yeewee, faa wooda ; yimbe wobbe duu ana kaani yeeweede : yimbe haambe faabaade poroje oo bee, yimbe haambe gollideede bee, naa duu yimbe wobbe haambe fammineede golle CEC oo bee (gollidibbe, faabotoobe, ...).

So limto gube gollididde dee darnaama, ndeen anndetee ko de ngonni, anndee duu darnde nde de mbaawi daraade ley CEC oo ; so golliraama nii, edum waawi anndinde gube kaande feeweede dee.

Faandaa ley paamondiral hakkunde golloobe ley CEC kapum e yimbe be ngalaa ley CEC oo

Faandaa oo wattu-golle, yo hollude faandaaji paamondiral dii ; edum holla ko haani tewteede ley paamondiral faade e gubal jiitaangal fuu. So faandaaji dii laabaali, paamondiral ngal hebataa fuu do daroo ; kasen duu, daliili fuu ngal tawrataake. Faandaaji dii ana mbaawi laataade faandaaji limteteedi yeeso dii :

- Anndal : famminde, soornude hakkille neddo, wadude miilo mum fuu dow kabaaru gooto keertanaado, naa duu dow tiidalla gooto goodudo, ...
- Mbaaka : supinde neddo e nafaa tewteteedo, naa e muuyooji, kapum kulle de bii-aadama subii, famminde dow golleeji CEC dii, sellinde jilli mum, ...
- Mbaaki : laataade sabaabu faa huunde goonda, naa feewnude hakkille yimbe dow ndeen huunde, waddude yimbe faa yeewa jannginirdu nduu, tewtande jannginirdu nduu faabotoobe, ...

Laawi jokketeedi ley tewtugol paamondiral hakkunde yimbe CEC kapum e yimbe be ngalaa e CEC

Oo wattu ana fawii dow tewtugol laawol kaanngol jokkeede ley tewtugol paamondiral hakkunde yimbe CEC, kapum e yimbe be ngalaa ley CEC. Mapeeje majjum kaande subeede dee ana pawii dow tewtugol yalla neddo mo kaaldal ngal haani wadideede oo ana anndee : laawi majjum dii ana kaani yaadineede e binngu-aadamaaku yimbe haaldeteebe bee, kapum e tagu mabbe. Kabaaruuji pamminirdi dii ana kaani yeeyneede feewe jamaa keertanaado dum oo, ley no be burata fuu faamrude dum. Yaadingol e mbaaka, kapum e heewugol ko yeeynetee koo, ana jogii darnde mawnde sanne: martinirde-kumpa de jamaa buri anndude dee buri fuu waawude yaadude e golleeji martingol-kumpa dii, so wartii e yenugol kabaaruuji peewdi jamaa fuu dii (daliili jeeyngal

ngal, golle mo jeeyngal ngal saawi oo, porogaraamu CEC oo) naa duu dow seedaafuuji di yimbe kebi ley nguurndam mum'en. Waajibi fammingol gadeteengol dow laabal golleeji CEC ngol, naa dow woodugol hawju ley CECɲaaji ngol, waajibi tan dum fuu wadante kaaki janngirdi / gollirdi (rapoor binndeteedo hitaande fuu, batuuji mawdi, kapum e ko nanndi e mum,). Kaaki yeeweteedi so njanngiree, hono alluuje mawde, kapum e garafikkenjaaji ana ndarii ley darnde mawnde sanne; nawtoral majjum duu ana woodi sanne. Moobugol tobbe mawde jannde ndee duu ana jogii darnde hantiinde. Saabe nawtoral Enternet ngal, yeeynugol kabaaruuji CEC feewde yimbe heewbe ley wattu gooto ngol, ana yaafi sanne.

Kabaaruuji ana mbaawi yeeynireede dabareeji gondi yeeso dii :

- Batuuji, kapum e ateliyeenjaaji ;
- Winndugol binndande e jantaaji, so yaltina dum ley jurnaljaaji, kapum ley martinirde-kumpa burde fuu nawtoreede : rajojaaji, telewisonjaaji, jurnalji pamari, kapum e jurnaljaaji mawdi ;
- Kabaruuji pamminirteedi ley rajojaaji, naa ley widewonjaaji, dow CECɲaaji dii, kapum e golleeji majji ;
- Dewtoy pamaroy, kapum e dereeji takketeedi e kokooji ;
- Site web ;
- Martinirbe-kumpa biyeteede «rezo soosiyo »;
- Kawrite jamaa godde (fijooji, yamberejeji, e ko nanndi e mum...);
- ...

3.3. Hawjagol baasiiji immootoodi

So baasi immiima, naa duu so tawii baasi imminoodo ko booyii ana woodi e nokku, ana haani ko dabare majjum fiyee, so tawii kaaldal majjum ana waawi wadeede gila e wattu ; ley majjum, ana haani ko tiidalla goodudo oo faccitee yeeso yimbe fuu, o tewtanee dabare burdo fuu nanngude hakkille, ley joonnde batu joyfiniraande saabe majjum. Gooto e dabareeji baawdi fiyeede dii, yo joyfinde batu majjum tafen, yalla kaaldal ana waawa wadeede hakkunde luurrube. Ko haani tewteede tafen, yo dewrintinal joomum'en ; oo dabare ana waawi laataade sabaabu baasi immiido njifiree, saabe neddo goddo / naa saabe yimbe wobbe, naa duu saabe waalde wootere / naa gubal gootal (ley misaalu : meer, naa laamuuji kaggitaadi gondi e nokku oo dii), yalla paamondiral ana hebee hakkunde luurrube bee. Oo dabare ana faaboo saamaaji e banngal hebugol ko tewtete koo, no buri fuu yaawirde, tiloo gooto fuu heba heen sago mum.

Saamaaji, sabaabu tiidallaaji, kapum e baasiiji immotoodi ley CEC dii, ana pawii dow kulle didi : no golleeji CEC dii ngollirtee nii, naa duu ko woni ley hakkillaaji golloobe CEC oo bee. So wartii ga banngal no golleeji dii ngollirtee ley CEC nii, sabaabu tiidallaaji dii yo rafi demokaraasi lobbo gollirde ndee, naa duu rafi laabal ley hawjagol golleeji dii, naa duu rafi dartagol anniyaaji bameteedi ley gollirde ndee dii, naa duu famdugol kaaltidal hakkunde golloobe ley CEC oo bee, kapum e rafi hawjagol ardinaangol ga banngal golloobe CEC bee gaa.

Dabareeji keewdi ana mbaawi fiyeede, so wartii ga banngal no golleeji dii ngollirtee ley CEC nii :

- Darnugol sariyaaji pawidi dow gollugol lobbol, tuugiingol dow demokaraasi, kapum e laabal ley hawjagol golleeji ;
- Downtanagol sariyaaji joyyinaadi, kapum e ko woni ley dewtere faccitoore njahaaki golleeji ndee, gila to hooreebe gollirde ndee wotanaabe bee too, faa yottoo to nawtortooobe golleeji CEC too bee ;
- Jokkugol e laawol lobbol e banngal anniyaaji bameteedi, pawidi dow kaaldal lobbol, ardinaangal hakkunde golloobe ;
- Faccitiggol darde de golliroobe meere meere, kapum e golloobe jogiibe njoddi, kaani daraade e mum ;
- Wadugol batuuji keewdi, pawotoodi ley hawjagol CEC ;
- Hawjagol lobbol (kaa gadirteengol ley mbaalu-hakkille) dow yimbe halfinaabe hawjagol gollirde ndee ;
- Fammingol lobbol, kapum e faydingol lobbol poroje laabudo, mo jamaa waawata gollididde dow mum ;
- Nawtoragol kaaki e maneeje pawidi dow demokaraasi ley gollirde ndee : dereeji gotirdi, haaltangol yimbe ko bataa, limto hawrube e batuuji, kapum e ko nanndi e mum. ;
- ...

So wartii ga banngal ko woni ley hakkillaaji golloobe CEC oo bee gaa, ko buri fuu taykeede yo luttondiral hakkillaaji, baasiiji pawidi dow nafakaaji / hakkunde yimbe /naa e banngal hooreyaaku ley gollirde ndee, naa burondiral mbarkaanaaku hakkunde golloobe / naa duu keereefi ki jabanaaka hakkunde golloobe (naa ko buri fuu taykeede, kakkunde golliroobe meere meere, kapum e golloobe jogiibe njoddi), immanagol taadungol mettiiji immotoodi, kapum e rafi neddaaku / rafi jarrondiral / rafi waaltaare.

Dabareeji gondi yeeso dii ana mbaawi fiyeede, so wartii ga banngal ko woni ley hakkillaaji golloobe CEC oo bee gaa :

- Miccintiggol dwtanaare sariyaaji tuugordi ley golleeji CEC dii : neddaaku, laabal ley golleeji, kaaldal, jahondiral lobbol hakkunde golloobe ley hakkille lobbo,... ;
- Hedagol lobbol haalaaji di gooto fuu warata haalande laamiibe gollirde ndee ;
- Yitugol moyyereeji di jamaa gollirde ndee tewtata, kapum e tewtande be dabareeji lobbi yalla ndeen moyyere ana hebee ;
- ...

3.4. Gollirgol gube golle

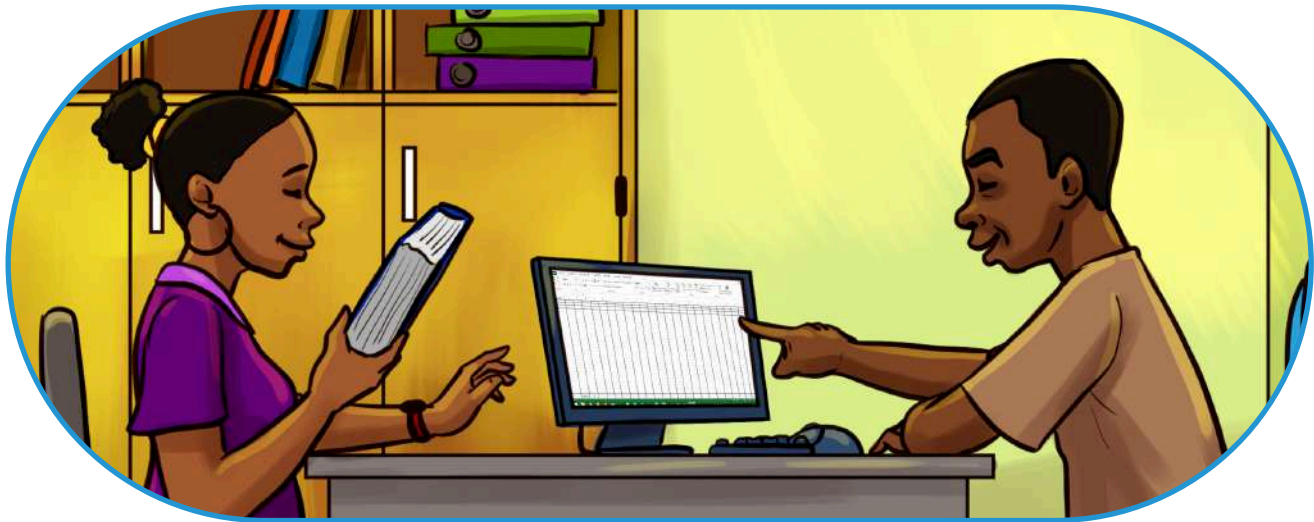
Ko buri heewude fuu, waroobe e CEC, faa ngollira meere meere bee ndarontoo joyfingol CEC, kapum e gollugol CEC ngol. CECɲaaji keewdi ngalaa golloobe heewbe jogiibe njoddi ; yogaaji kaa jaati ngala golloowo jobeteedo fay gooto. Ndennoo ana haani ko CECɲaaji dii paabee faa wooda, yalla edi keba gollude no buri fuu woodude, yalla duu golleeji golleteedi ley majjum dii ana njaada e kasindine jamaa joodiido ley nokku do CECɲaaji dii ngoni doo. Dum ana holla wiide, hawjagol CEC ngol ana haani wadireede ley golle gube.

Gollirde gube yo huunde nde newaaki; ende wajimbina neepal, dowtanaare, kapum e taguujj lobbi keewdi. Gubal golle fuu ana jogii yimbe heewbe, ngal gooto fuu jogii tagu mum e neesu mum, ley mum. Neddo gubal ngal fuu ana haani daraade e darnde mum; gooto fuu duu ana haani gollude saabe nafaa mum, kapum e saabe nafaa jamaa fuu.

Lanndingol lobbol golleeji woni tuugorde lobbere nde CEC oo tuugotoo, faa yirwina kebal; ndenndoo Lanndingol lobbol ngol ana wajimbini sanne, yalla gollirgol gube ngol ana heba no woodira. Dow majjum, ana haani sanne ko lamndondiral hakkunde jamaa oo ngal laatoo lamndondiral kantiingal, jogiingal teddeengal, ngal gooto fuu waawi bamude haala, haala ko woni e hakkille mum. Fay gooto haanaa hulude bamude haala. Hoolaare hakkunde gollidoobe ley gubal, kapum e yamirgol gooto fuu haala ko woni ley hakkille mum, yo laawi lobbi goodinooji golle. Dow dum, ana haani ko yimbe kawrita wattu e wattu fuu, yalla ana kaaltida; edum waawi nafude be sanne.

4. Hawjagol jawdi CEC

CEC gooto gooto fuu ana hasindini e dabareeji baawdi wallude dum ley nawtoragol golleeji mum ; ley misaalu : gollirde ndee ana waawi hasindinde e golloobe, masiɲaaji, kaaki gollirdi, e ko nanndi e mum. Ley tuugoragol porogaraamu golleeji oo, CEC fuu ana haani inndude sii paabitorde de haajaa, hakke jawdi ndi haajaa, nokkuuju do waawi hebude jawdi, kapum e mapeere nde jawdi hebaandi ndii waawata nawtoreede, faa heeda e gollugol golleeji inndaadi dii. Ndennoo ana haani faameede, fay gooto jeyaa jawdiiji kawrinteedi dii ; gooto fuu ana haani anndude duu diin jawdiiji ana kaani haybeede faa wooda, di nawtoree faa wooda.

4.1. Almusadfaaji

Almusadfaaji golleeji CEC ana burdi gollende ley CECɗaaji dɗi ana ceertiri e banngal mawnugol mum'en, mbaaka majji, kaɗum e golleeji mum. Ndenoo ana haani ko nga-den miijo lobbo dow kabaaruuji majjum dɗi, fade men joyɗinde CEC, fade men duu miijaade dow kulle baawde nawtoreede, faa keeda e almusadfaaji dɗi. Almusadfaaji dɗi yo almusadfaaji gonɗi yeeso dɗi :

Almusadfaaji puɗɗirdi :

- Soodugol / luwagol nokku (leydi maheteendi / galle) ;
- Mahugol / heyɗintiggol garuwal, faa yottoo cuuɗi-dogotoro gooduɗi ;
- Taabe, joodorde, kaɗum e seesiiji naanneteede ley suudu ;
- Kaaki janngirdi (kayyeeji janngirdi, laakere, bikiiji,...) ;
- ...

Almusadfaaji naatooji gollugol CEC oo :

- Njoddiji ;
- Almusadfaaji kuran e ndiyam ;
- Almusadfaaji martingol-kumpa ;
- ...

Jawdi hokketeendi yambinoobe batuuji, kaɗum e naatoori ley almusadfaaji godɗi :

- Njoddi yambinoobe batuuji (konferansiye'en) ;
- Kaaki janngirdi keertanaadi huunde fuu waroore janngende (ley misaalu : Masiɗaaji nowooji, siyonɗaaji, beɗuwaaruuji, diidirkoy, boggi, alluuje mawɗe biyeteede filippe-saar, markeernaaji, e ko nanndi e mum.) ;
- Yeewtagol e iimagol ;
- Naamdu jamaa wattu golleeji oo ;
- ...

4.2. Golleeji keertanaadi hawjotoobe jawdi CEC

E banngal feccugol golleeji pawiidɗi dow hawjagol CEC (yeewee ko woni ley heeyo golleeji landinirdi), ana haani kaando laataade ardotoodo hawju jawdi gollirde ndee oo anndee. Annii limto golleeji caawiidi ley oon golle dɗi :

- Darnude heeyo bidije nawtordo ley golleeji CEC dii, hitaande fuu, naa duubi tati tati fuu, naa duu duubi joy joy fuu ;
- Darnude heeyo nawtorgo jawdi ;
- Darnude heeyo gollirgo, holloowo jawdi njogaandi, jawdi haanndi wadeede ley golleeji, kapum e ko heddii ley jawdi nawtoraandi ndii ;
- Daranaade almusadfaaji kala gadaafi ley CEC, kapum e tayorde dereeji kollirdi daliili almusadfaaji gadaafi dii, ley gedde almusadfaaji dii kala, ana ngoodi ;
- Daraade naatugol e yaltugol kaalisi, faa yottoo adadu jawdi heddiindi ley keesu CEC oo ndii, kapum e jogagol hisaaji jawdi CEC wonndi ley cuudi-banki ndii ;
- Darnude njogolam lobbam e banngal jawdi naatoori e jawdi yaltoori ;
- Resude faa wooda, resiinaaji, kapum e faktiriinaaji dii fuu ;
- Yeewtaade wattu e wattu fuu kaaki di CEC jogii dii ;
- Resude faa wooda, talki di hiisaaji jawdi naatoori e yaltoori winndii e mum, hono no dum wiiraa ley sarti mo sariyaaji CEC dii ndarni dii ;
- Darnude / winndude rapoorjaaji kollitooji jogolal jawdi ley lewru fuu / naa ley lebbi tati fuu, naa ley hitaande fuu ;
- Wadude moobere hollitoore deental jawdi nawtoraandi ley hitaande ;
- ...

4.3. Dabareeji di CEC heertanii tewtugol jawdi

Ko buri heewude fuu, ley nokkuuji ceertufi, jawdi naatoori e almusadfaaji dariidi dii, kapum e ley almusadfaaji kabbiidi e golleeji CEC dii, iwrata. Ndiin jawdi woni jawdi hebeteendi e yimbe nokku mo CEC oo woni e mum ndii, naa duu jawdi ndi kominiinaaji hokkata ley dokke mum paabitorde e banngal jannde lekkol, kapum e banngal ekkitingol yimbe golleeji ; edum waawi laataade duu jawdi iwroori ley nokkuuji goddi, di ngalaa ley nokkuuji di CEC woni e mum dii ; endi waawi laataade duu jawdi ndi CEC hebata e golleeji mum.

Jawdi iwroori e nokkuuji di jamaa CEC oo woni e mum

So jamaa nokku (naa duu so jamaa komini oo, naa duu jamaa gollirde wonne nooton-toonde CEC oo) roondiima almusadfa joodagol kapum e gollugol CEC, oon golle laa-toto golle lobbo sanne. Dow dum, ana foti ko CEC naannee ley porogaraamu yirwingol nokku mo CEC oo woni e mum oo, so tawii nokkuure doon ndee ana jogii porogaraamu jirwinirde golleeji mum. Nokkuuji goddi do jawdi CEC ndii waawi iwude, yo :

- Mballigu meri, naa gollirde wonnde nde kabaaruuji mum pawii dow CEC oo (ley misaalu, so wartii e roondagol almusadfa gollonoobe CEC bee) ;
- Dokke, kapum e ndonuuji di yimbe jogiibe anniyaaji lobbi ndokki ;
- ...

Jawdi iwroori e nokkuuji godfi di ngalaa e nokkuuji di jamaa CEC oo woni e mum

Fay so yimbe nokku oo bee tawraama anniyaaji lobbi, wanaa waajibi kaaki paabitordi dii tawee ley nokku oo. Gollidal e gollirde Laamu-Leydi dee, ONGhaaji, kapum e godfum kasen, ana jogii darnde lobbere sanne ley majjum. Ana waawi miileede duu jawdi waawa iwrude ley nokkuuji limteteedi do yeeso doo dii :

- Gollirde Laamu-Leydi ;
- Yirwinoobe kebal nokkuuji ;
- Hokkoobe jawdi be ngalaa e nokku oo ;
- Salndu gollonoobe ko'e mum'en (bankiiji, gollirde daraniide jawdi aseteendi, porojenjaawoy pamaroy, gollirde Leydi ndii, gollonooje ko'e, kapum e gollirde leyde godde, gollonooje ko'e mum) ;
- Malinkoobe joodiibe ley leyde godde ;
- ...

So tawii jawdi iwroori nokkuuji godfi ndii ana heewi, so tawii duu kabaaruuji CEC oo dii ana kabbodii e majjum sanne, farati mawdo woodan ley majjum, sabi gila nde puddoode ndee, nde jawdi iwroori sella ndii noottii warude, golleeji dii fuu ndaroto. Hawringol yimbe fuu, faa jawdi gollirdi ndii tewtee ley nokku do CEC oo woni doo, tawee tewtugol mayri to sella too duu yoppaaka, dum beydanta jamaa nokku oo, kapum e gollirde paabotoode, gonde sella dee kuyam e hoolaare.

Yirwingol laawi keertaadi, jaafinooji tewtugol jawdi ndi jamaa nokku oo haani waddude

Faa CEC waawa daranaade hoore mum e banngal ittugol jawdi, CEC ana waawi yirwinde laawi jaafinooji tewtugol jawdi ndi jamaa nokku oo haani waddude. Diin laawi keertaadi ana pawii dow tobbe ngonde yeeso dee :

- Yirwingol AGRhaaji dii ;
- Luwagol nokku do ateliyenjaaji, naa jannde, naa kawrite jamaa godde mbaawi wadeede ;
- Yobugol almusadfa winndagol ley CEC oo ;
- Golleeji keertaadi, ley no ley doole nokku oo mbaarata nii (moyfiingol porojenjaaji, naa jannde yaadoore e kasindine jamaa nokku oo) ;
- ...

4.4. Hawjagol jawdi CEC

Jawdi ndeseteendi ley suudu banki

Ko buri yideede, semmbe naatugol, kapum e yaltugol kaalisi ley gollirde ndee wadiree ley cuudi banki. Dum ana holla wiide, jawdi hebaandi ley CEC ndii ana haani joyfiineede, ko yaawi, ley cuudi banki; so tawii jawdi ana haani yaltineede to ley banki too duu, ndi yaltineere talki-banki biyeteedi seekke dii; eden kaani reentaade e nawa-toraade neengu-kaalisi.

Jawdi ndii resete ley banki, ley innde CEC oo. Saamaaji, famdi fuu yimbe didon kaani siijninde udditiggol konte dee, be ciijnina duu naatugol e yaltugol jawdi ley banki oo. Cuudi-banki yogaaji ana ciina so wanaa sekki oo, naa derewol fuu iwrungol ley CEC, tawree sijnpatiri CEC oo. So sekke oo yottiima to suudu-banki too, o wadante fotokopi (funereewol), oon fotokopi duu beyditee e faktiri oo, tawtude derewol kontara oo ngol; dum fuu dum residee ley doosiye moobirdo kabaaruuji jawdi CEC oo.

Kaalisi – joyyinaado

So kaalisi- joyyinaado oo wadanaaka hawju lobbo, ana tiidi sanne konte-jawdi CEC ley suudu-banki waawa jokkeede, naa duu anndee no laatii. Konte-jawdi ana haani hollit-idde jawdi nawtoraandi ley golleeji CEC dii; kanjum hollata duu jawdi heddiindi ley suudu-banki nduu.

Jawdi nawtoraandi ndii ana haani facciteede faa laaba, yalla nawtoral golleeji di CEC heertii dii ana waawa anndeede, hono no dum wiiraa ley bidije gollirde ndee nii (njann-gee ko winndii ley nokku biyeteedo « méthode de contrôle budgétaire »; dum ana fiirta: mapeeje konnjorde bidije keertaado).

4.5. Ko tuugetee ley darnugol bidije CEC

Ley tuugoragol heeyo golleeji daranaango hitaande ngoo (porogaraamu), CEC ana haani darnude / moyyinde bidije mum. Bidije yo dewtere winndaande faa sappoo almusaddaaji gollirde, kapum e jawdi naatundi ley mayre. Oon bidije ana haani faccitidde almusaddaaji gadaadii dii faa laaba (jawdi nawtoraande, yalla golleeji keeyaadi dii ana keba golleede), kapum e jawdi hebaandi ndii (jawdi haanndi naatude e kabaaruuji golleeji ndii). Oon golle ana fawii e e anndugol adadu jawdi ndi CEC oo haajaa, yalla ana heba ko gollira golleeji mum.

Ko saabi so CEC ana haani darnude bidije mum?

- Bidije ana holla adadu jawdi wajimbinndi, yalla golleeji dii ana keba golleede faa wooda.
- Bidije ana wajimbina laatagol tibbaro ley heeyagol golleeji ngol. Saamaji, tiidallaaji yogaaji ana kawree; edum laatoo sabaabu ko woni ley heeyo golleeji ngoo koo ana yeewtee.
- So bidije nawtoraama faa woodii, bidije oo hollan mande CEC oo haani hasindinde e jawdi yogaari, faa heba no gollira golleeji mum.
- Bidije ana walla sanne ley honnjagol keba kebaade, kapum e almusaddaaji gadaadi ; edum faaboo duu yiitude tiidallaaji goodufi.
- Bidije yo tuugorde walloore daranagol jawdi nokku, kapum e laabal ley golleeji. So neddo gooto fuu ana waawi yiide adadu jawdi nawtoraandi ndii, kapum e jawdi naatundi e gollirde ndii, joomum ana waawi wadude lamndi faa annda ko woni hakkunde majjum.
- CEC waawaa tewtude jawdi faa gollira, so tawi CEC oo walaa bidije. Hokkoobe jawdi nawtorto bidije faa ngada dum tuugorde, yalla ana keba no anndira yalla CEC ana yalla jawdi ndi CEC tewtata ndii ana ley daliili, yalla golle ana heeyaa faa woodi.

Moyyinde bidije gollirde ndee

Ley tuugoragol pilan keertordo ko gollaa ley hitaande koo, bidije hitaan-deejo ana waawi yirwineede. Ley tuugaragol kabaaruuji paandaadi, tewtatee yalla bidije jabanaama.

Laawi keertanaadi ley moyyngol bidije :

- 1 Iwɗi kabaaruuji yooɗaaji keewɗi ana haani nawtoreede, yalla eɗi mbaawa wallude no almusadɗaaji ɗii labbinirtee, yalla tiidallaaji ɗii ana mbaawa sakkiteede. Iwɗi kabaaruuji, ngonni ko limtatee yeeso koo: faandaaɗi, kaɗum e golleeɗi keertanaaɗi wattu keeyanaado bidije, biɗiɗaaji gooduɗo oo, kaɗum e kala ko faandaa ley wattu inndaado oo, biɗiɗaaji, kaɗum e golleeɗi keertaadi ley wattu gooto, ko saawtata ley nawtoragol jawɗi, rapoorɗaaji, bidije boowɗi gollireede ley duubi bettiidii ɗii, politikii e mappeeje nawtorɗe jawɗi, lime darnaade e banngal e gollugol golleeɗi koo, ...
- 2 Landinde puɗɗoode bidije (njanngoo ko winndii to Cinndol n°1 too, faa paamon misaalu dokkanaado bidije) : Tuugoragol ko woni ley porogaraamu hitaandeejo oo, kaɗum e ko faandaa ley Wattu 1 oo koo, puɗɗoode moyɗiingol aranol bidije landinte, ɗum faacitee faa wooda.
- 3 Yeewtaade ko fudɗaa moyɗiineede e banngal bidije oo koo, kaɗum e moyɗintinde ko haani moyɗintineede: hollude ko fudɗaa e moyɗiingol poroje koo yimbe heewbe, yalla eɗum beyda woodineede, ana yelaa sanne. Ana waawi taweede laawi mawɗi darnaadi ley gollugol CEC ɗii ana cifo neddo mo poroje puɗɗaado oo haani holleede faa janngitoo ɗum. So tawii wanaa non ɗum worri, subaade hakkunde yimbe ɗiɗon naa taton jogiibe mbarkaanaaku, waawube faabaade e banngal moyɗiingol biɗiɗaaji, ana woodi sanne. Nde bee yimbe kolli ko woni e hakkille mum'en fuu, ndeen bidije oo waawata yeewteede, so golle mum timminnee.
- 4 Hollude bidije gollaado faa tilii: bidije oo hollete kala kaando holleede; neddo mo ɗum ɓuri haanude holleede fuu, yo gubal kumaniingal hawjagol ngal, kaɗum e hooreebe wihonoobe CEC oo bee. Moobere e dow bidije oo, ana haani winndeede, takkee dow alluwal mawngal, yalla yimbe fuu ana keba yiide ɗum. Ley majjum, kala ko warata e jawɗi CEC oo tawete ana laabi, ana faamnii.

Mappeeje konnjorɗe bidije CEC

Naatugol e yaltugol jawɗi ley CEC ana haani winndeede jenne fuu, ley gollugol golleeɗi ɗi CEC wondi e gollude ɗii, hono no ɗum winndorii ley bidije darnaado oo nii. Jogagol lobbol konte-jawɗi CEC ngol ana beyda yirwinde CEC oo sanne.

Faa yubbo nawtorgo ley kabaaruuji jawɗi CEC ngoo waawa darneede, CEC oo ana haani adaade darnude heeyo ngo jawɗi naatoori e yaltoori winndetee dow mum ; ɗum winndee ley kayye-dowtoowo-keesuwal (njanngoo ko winndii ley nokku biyeteedo Cinndol n°2 oo, yalla oɗon paama misaalu dokkanaado kayye-dowtoowo-keesuwal oo). Jawɗi naatoori ndii ana hollirta adadu jawɗi ndi CEC jogii; jawɗi yaltoori ndii duu ana hollita adadu jawɗi ndi CEC oo jogii ndii.

Jawɗi naatoori ndii ana waawi heedude e ko woni yeeso koo:

Jawɗi naatoori ndii ana waawi heedude e ko woni yeeso koo:

- Jawɗi ndi yimbe ndokki gollirde ndee ley bernde laabunde;
- Jawɗi ndi yimbe nokku oo ndokki;

- Jawdi ndi yimbe yogaabe wombe ley gollirde ndee mballiri gollirde ndee;
- Soottugol kaaki e kulle gollirde ndee;
- ...

Jawdi yaltoori ndii ana waawi heedude e almusadfaaji gondi yeeso dii :

- Almusadfaaji moyfintiggol kaaki gollirdi e masinaaji gollirde ndee ;
- Soodugol kaaki jannginirdi e janngirdi ;
- Jawdi teddinirteendi golloobe yogaabe, faa huyna be / naa njoddi golloobe yogaabe wombe ley gollirde ndee ;
- Almusadfaaji kabbiidi e dawi golloobe CEC bee ;
- Almusadfaaji kabbiidi e Lanndingol kabaaruuji jamaa, gaɗooji ley nokkuuji, ley misaalu, nalaade keertanaade mbiirki-caldi ;
- Jawdi namleteendi jamaa joodiido e nokkuuji ;
- ...

4.6. Rapoor binndaado dow nawtoral jawdi CEC

Rapoor binndaado dow nawtoral jawdi CEC, yo binndi kollitooji nawtoral jawdi, hitaande fuu (naa duu lewru fuu, naa duu lebbi tati tati fuu / naa duu lebbi jeegom jeegom fuu, ley no CEC oo foti mawnirde nii, naa ley no golleeji CEC oo dii poti heewirde nii) ; neddo gooto halfintee hooreeyaaku majjum (kontotoodo jawdi oo, naa desoowo jawdi oo, e ko nanndi e mum). Oon rapoor ana hollita mbaakaaji jawdi CEC ndii kala, faa yottoo jawdi naatoori ndii, kapum e jawdi yaltoori ndii, faa yottoo gede jawdi goodude dee, kapum e iwdi mayri. Dum ana holla wiide, jawdi kala naatoori, naa yaltoori, ana haani yaadineede e ko woni ley talki kollitooji daliili majjum dii koo. Annii laawol jokketeengol ley winndugol rapoor dow nawtoral jawdi ngol:

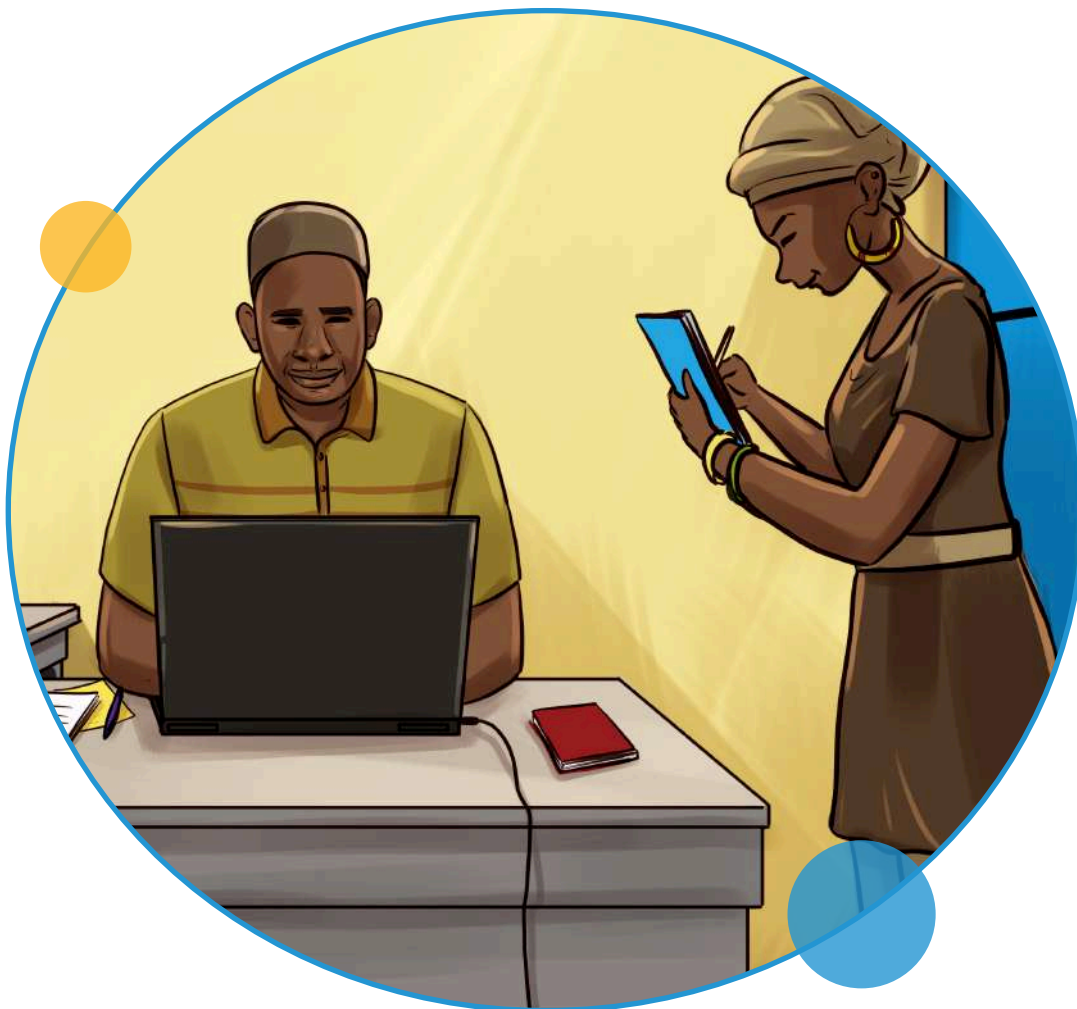
- 1 Winndugol duumiingol / pennde fuu, almusadfaaji gadeteedi dii, tawee talki gadeteedi dii ana ana kollita daliili majjum;
- 2 Moobugol jawdiiji jaltooji lewru fuu dii;
- 3 Moobugol kabaaruuji jogaadi e banngal jawdi, kapum e kabaaruuji kabbiidi e hiisaaji majjum.

Rapoor binndaado dow nawtoral jawdi ana walla famminde gollidoobe ley CEC bee, kapum e jamaa joodiido ley nokku mo CEC oo woni e mum bee, no jawdi ndi CEC jogii worri. Ndennoo ana haani ko kabaaruuji jawdi wafeteendi ley porogaraamuuji, kapum e ley golleeji CEC dii, keddo e laataade kabaaruuji laabudi, kantiidi, pati rafi-hoolaare wadu hakkunde yimbe nokku mo CEC oo gollata ley mum oo. Dum ana holla wiide, jawdi naatoori ndii, kapum e jawdi yaltoori ndii ana haani winndeede, faa laaba. So rapoor oo winndaama, omo haani holliteede jamaa gollidoowo oo kala.

V. Hawjagol kaaki, jawdi, kapum e golloobe

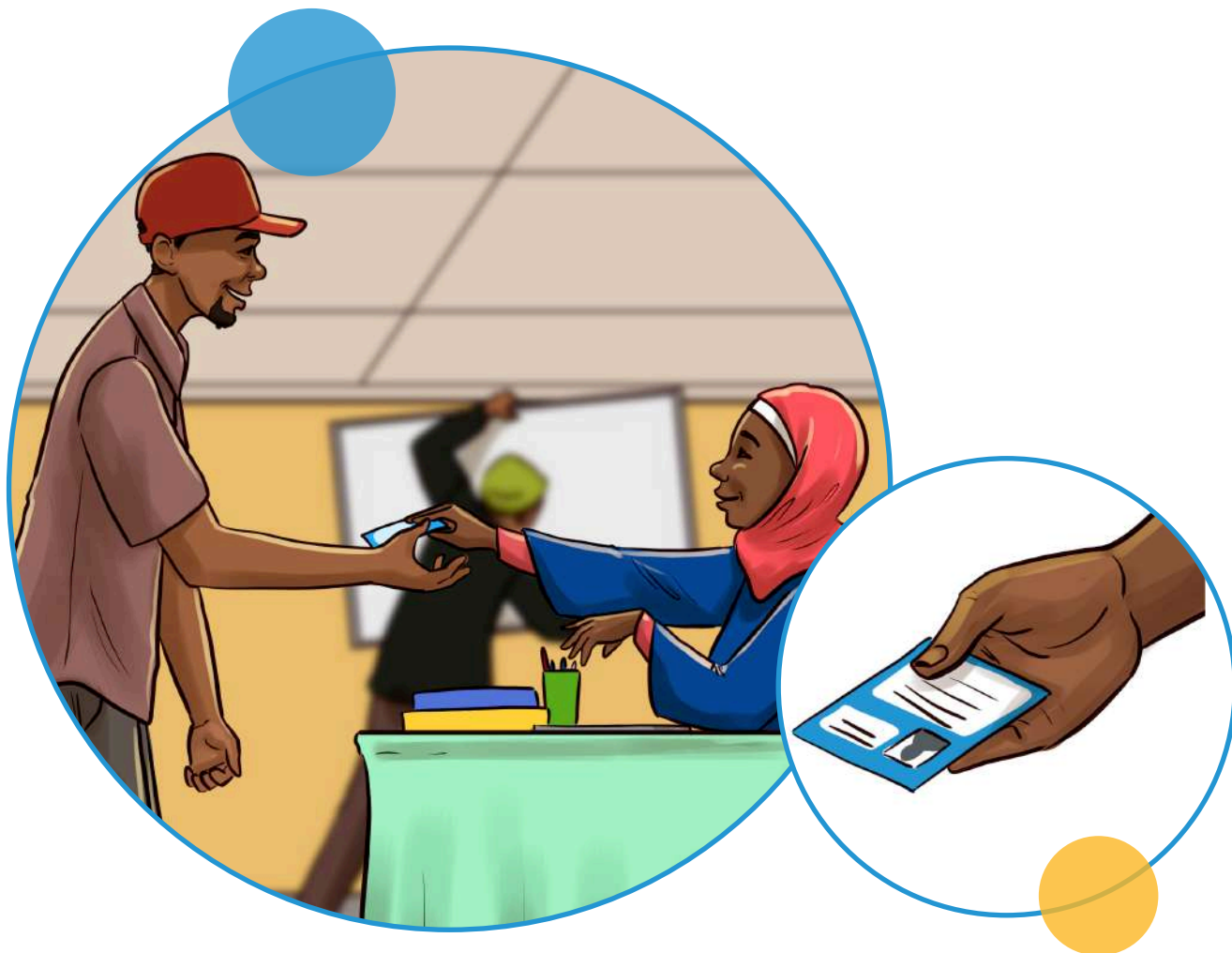
5.1. Honnjaade e darnude yubbo tuugeteengo ley limugol kaaki

Hooreejo CEC oo, naa duu yimbe gubal kawjotoongal CEC ngal ana kaani jogaade dewtere-limto, hollitoore deental kaaki di jannginirdu nduu hebi dii. Annii ko winndee ley ndeen dewtere-limto: palaande nde kaakol ngol waddaa ndee, sifagol no kaakol ngol worri, gedal golle ngal haani nawtoreede ley mum, e ko nanndi e mum (Njanngoo ko winndii ley nokku biyeteedo Cinndol n° 3 koo, yalla odon keba faamude ko woni ley misaalu pamminoowo ko derewol-limto koo). Odon mbaawi hokkande kaakol gootol fuu limoro; edum waawi nafude sanne ley hubindagol gollleeji kabbiidi e limto kaaki gondi ley gollirde ndee dii.

5.2. Darnugol heeyo luborgo kaaki gollirdi, naa dewte gonde ley suudu-dewte CEC

Hooreejo CEC oo, naa yimbe gubal kawjotoongal bee ana mbaawi landinde kaaki jannginirdi ley suudu-dewte ley duumaare jannginirdu nduu. Janngoobe bee ana mbaawi lubaade kaakol fuu ngol kasindini e mum; kaa ebe kaani jogaade kartal-luborgal, yalla edum waawa hanndaade majjingol kaaki lubeteedi dii. Yo goonga jaati, ana haani ko jamaa nokku oo annda woodugol nduun suudu-dewte, so wanaa dum jamaa oo waawataa yaade toon faa nawtoroo ko woni e mayru.

5.3. Yaafinangol golloobe CEC bee golleeji mum'en

Hooreejo CEC oo, naa yimbe gubal kawjotoongal bee ana mbaawi faabaade janngoobe bee no kebira kabaaruuji pamminooji dum'en dow golle mum'en oo, kapum e no kebira kaaki gollirdi ; dow majjum, ko haani wadeede, yo yaafingol battondiral kaaki gollirdi hakkunde CEC oo, kapum e janngoobe bee, wallude janngoobe bee no njirwinira jannde mum'en ndee ley nawtoragol paabitorde goodude e nokku oo dee ; ebe kaani faabeede duu no be beydira jogagol hakkille lobbo, saabe nafaa mo be kebata e jannde mabbe, saabe battane lobbe de kaaki janggirdi lobbi ndokkata jannde mabbe ndee.

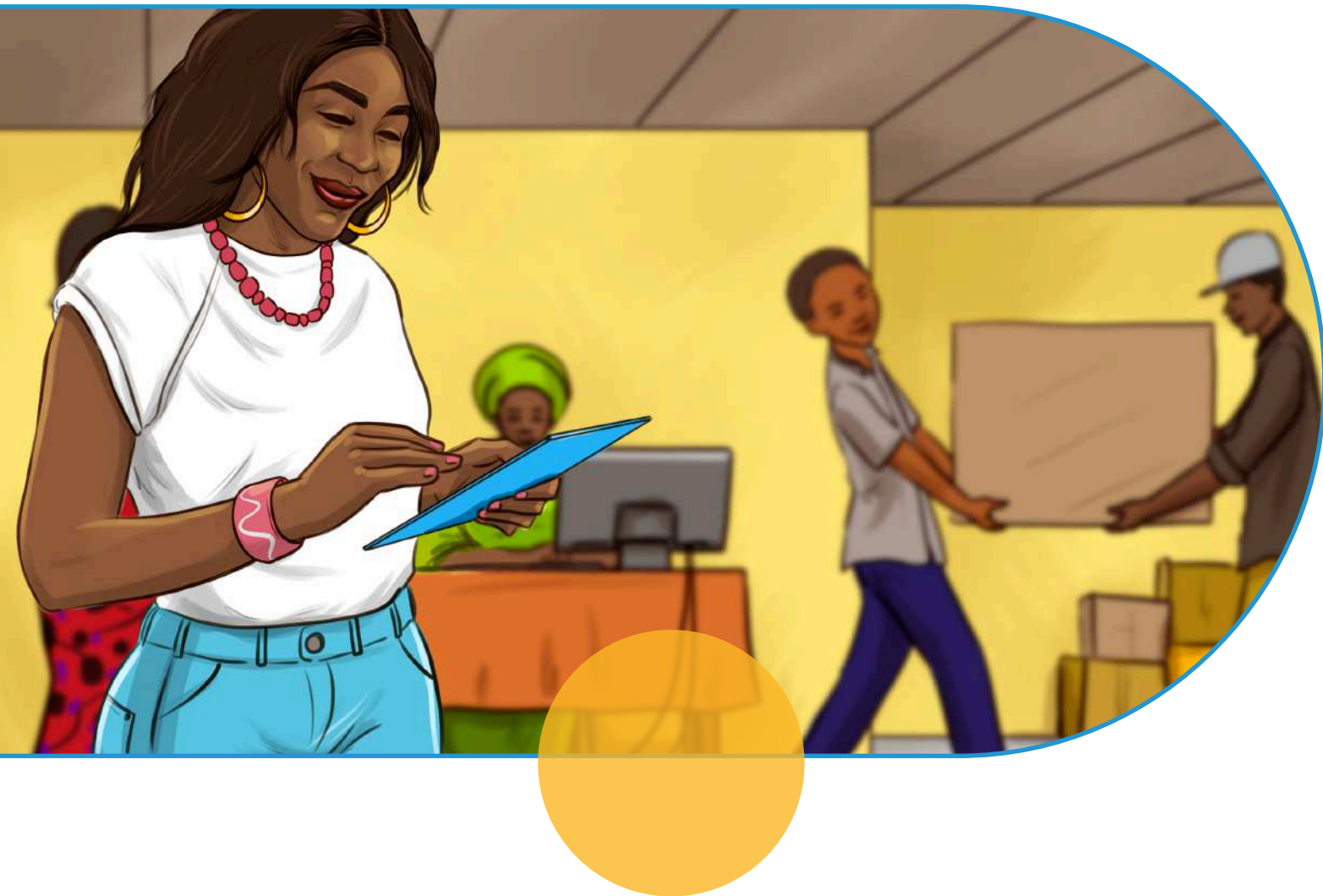

5.4. Haybugol kaaki gollirdi CEC

Hooreejo CEC oo, naa yimbe gubal kawjotoongal bee ana kaani acceede yeewa pennde fuu, no kaaki gollirdi dii, kapum e masiṇaaji dii ngorri. Dow majjum, ebe kaani jogaade heeyo taykorgo deental kaaki gondi ley nokku dii fuu. Ley golle majjum oo, jawdi heedoore e almusadda majjum ana haani heeyeede ley porogaraamau oo.

5.5. Yiitudde kasindine goodude e banngal kaaki gollirdi

Hooreejo CEC oo, naa yimbe gubal kawjotoongal bee ana kaani honnjaade wattu fuu, kasindine goodude e banngal kaaki janngirdi dii. CEC oo ana haani tawreede heeyo tewtirgo hitaande fuu, naa ley duubi keewdi, kaaki e masiṇaaji; dum ana waawi woortinde di farati baawdo habbaade e hiiddugol majji, naa bonugol majjum, so booyii edi njoodii.

3

limagol kasindine kapum e darnugol porogaramuuji golle

1. limagol kasindine goodude ley geelle

Golleeji CEC ana pawii dow kasindine yimbe geelle. Di kaana lanndineede law, kinaa tawee yimbe lanndondiraama banngal kasindine mabbe. limagol deen kasindine yo huunde tilsunde sanne. Oo golle ana faabo moyfingol porogaramuuji lobbi.

Kaa hono golleeji jaadooji e kasindine yimbe banngal yirwere kapum e banngal jannde annditirtee? So tawi yimbe ana kuyani nawtoraade jannginirdu nduu hono dum ann-ditirtee? Faa dum anndee, ana tilsi yimbe bee anndee kapum e kasindine mabbe. Jamaa kasindine mum ana ceerti hono no golleeji mum'en, kebe mum, diinaaji mum e finaa tawaa mum' en ceertiri nii. Ana tilsi duu kasindine keertaade yimbe jakube e tee-toraabe hakkille kapum e gube yimbe teeltinaade.

1.1. Honnjagol adotoongol

Faa neddo heba anndude, no woodiri kasindine yimbe, ana wajjimbini tafon kabaaruu-jii yogaaji pewtudi ko be jidi banngal jannde kapum e banngal yirwere hawrindinee. Oo golle ana faabo ley hawjagoll jannginirdu nduu. Kabaaruuji tewteteedi dii ana kaaani fewtude alhaali yimbe bee, kebe mabbe, politikki e finaa tawaa mabbe. Oo golle ana faabo anndude ko yimbe kasindini jooni jooni kapum e wattuuji garooji faa yottoo golleeji mabbe pawiidu dow kebe kapum e kasindine mabbe godde.

1.2. Wattuuji iimagol kasindine goodude

limagol kasindine jamaa, yo golle paabotoodo anndude tiidallaaji yimbe e kasindine mabbe goodude e kasindine garooje. Jaabuuji iimagol kasindine dee nawtortee ley lanndingol porogaraamuuji jannginirdu. Laawi iimagol kasindine yimbe dee ngoni :

- ① Darnude fedde humaniinde iimagol ngol.
- ② Lanndinde limto yimbe lanndondirteebe bee.
- ③ Wiinndude lanndi, dii yimbe lanndetee, so tilsi lanndi dii, ana mbaawi wayli-teede ley haala kaa yimbe lanndeteebe kaalata.
- ④ Hawrinde kabaaruuji kebaadi dii e jaakitaade, so tawi edi cellii edi moyfi.
- ⑤ Jaakitaade tiidallaaji e kasindine yimbe gube gube (banngal golleeji e kebe mabbe, cafaaje mabbe, jannde mabbe, hawaalu mabbe, lamorde mabbe e ko nanndi e mum).
- ⑥ Yiitude kasindine burde fuu ardineede e hollitidde golleeji di jannginirdu nduu haani gollude faa tiidallaaji goodudi dii, kebanee dabare.
- ⑦ Lanndinde batu mo kabaaruuji kebaadi caggal jaakitagol ngol, kollitit-tee jamaa.
- ⑧ Yirwinde e nawtoraade heeyo golleeji ngoo.

1.3. Iwdi kabaaruuji jogaaji

Yimbe jeyaabe ley nokku oo, ana kaani taweede ley golle tewtugol kabaaruuji pewtudo iimagol kasindine jamaa. Sabi kambe buri anndude nokku mabbe. Ndeenno ana tilsi yimbe limteteebe yeeso bee tawee e golle oo. Kambe ngoni :

- Golloobe jeyaabe ley nokku oo, janngoobe e jannginoobe wombe ley jannginirdu CEC;
- Heyaabe gofornama ley nokku oo (su perefe, perefe naa goforneer) ;
- Hooreebe laamuuji kaggitaadi (Meer e konse'en komin) ;
- Hooreebe geelle e hooreebe diina;
- Hooreebe baale e bibbe baale sukaabe e rewbe jeyaabe ley nokku oo ;
- Jannginoobe ley geelle dee ;
- Laamibe wombe ley nokku e haala nana'en ngeenndi ndii ;
- ...

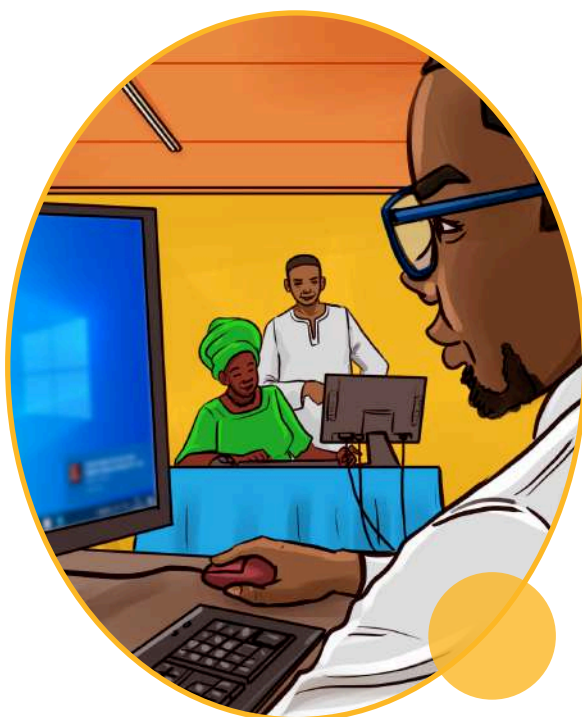
Caggal kabaaruuji kebaadi di ley lanndondiral arannde ngal, yimbe wobbe wombe ley nokkuuji foroba hono ley luumooji, lekkolhaaji, ley misideeje kapum e sera daade bulli e ko nanndi e mum ana kaani kambe duu lanndondireede. Lanndotoobe bee ana mbaawi yaade ley galleeji, ley gollirde ceewde naa lanndondirde e remoobe, heyaabe gofornama e sii baale gonde ley ley nokku oo.

Kasen duu, jaabuuji lobbi kebaadi dii ana mbaawi :

- Talki kumpitirdi batuuji gadaadi ley nokku oo ;
- Bukkuuji e rapoornaaji gollirde foroba hono (lekkolhaaji, cuudi dogotoro e ko nanndi e mum), binndeteedi hitaande fuu, faa yottoo baale diina gonde ley nokku oo ;
- Porogaraamuuji pewtudi yirwere yimbe, kebal e finaa- tawaa ;
- Dewte caawde golleeji keeyaadi ;
- Rapoornaaji laamiibe wombe ley nokku oo, gollirde laamu e gollirde gollonooje ko'e mum ;
- Dewtoy caawde kabaaruuji jeeynirdi, dewte kumpitooje dow alhaali nokku oo ;
- ...

1.4. Sardiji keertanaadi iimagol kasindine goodude

- Nawtoraade lanndi keertaadi di kuubata nokkuuji dii fuu ;
- Jabude gollididde e wobbe, pati tawee be mboowda gollidibbe be tan ;
- Naannude golloobe heewbe ley moyyingol heeyo golle, hawringol kabaaruuji, jaakitagol jaabuuji, e winndugol dabaareeji kaani fiyeede ;
- Tayorde yimbe lanndeteebe bee, ana anndii ko be kaani jaabaade, tawee ebe anndii duu no jaabuuji kebaadi dii ngarata nawtoreede ;
- Halfinde yubbugol golleeji dii neddo gooto naa gubal yimbe faa golle oo heba woodude;
- Winndude limto lanndi e lanndinde derewol ngol jaabuuji kebaadi dii mbinndetee dow mum ;
- Lanndinanaade golle iimagol ngol.

1.5. Nawtoraade ko yalti ley heeyagol golleeji CEC

Heeyo golleeji ana saawii kasindine yimbe de jamaa hawrii dow mum, ley anniya biltugol tiidallaaji e yottingol faandaaji, kaande naanneede ley porogaraamuuji e golleeji jannginirdu nduu CEC. Tabintiggol faandaaji dii, ana faabo biltugol kasindine jamaa. Heeyo golle lanndinteengo ngoo hollititta ko haani gollleede, ardotoobe gollle oo, almusadfaaji darnaadi, kaaki nawtorteedi ley iimagol golleeji dii.

2. Heeyagol e Lanndingol golleeji CEC

Heeyagol golleeji jannginirdu CEC yo golle burdo fuu tilsude mo gollirde humaniinde hawjagol CEC gollata.

2.1. Wat Wattangol yimbe teeltinaabe hakkille

Nokku fuu do siiji keewdi ngoni, a waas-ata yiide gube teeltinaade. Dee gube ana pamdi doole ley gollirde, banngal hakkeji mabbe, kebal mabbe, banngal politiki e hakkunde yimbe wobbe bee. Misaalu kanje ngoni gube de yiimbe mum ngala jawdi naa yimbe wombe ley nokkuuji teeludi naa yimbe jakube faa yottoo gube de yimbe mum keewa naa duu rewbe e sukaabe talka' en.

So jannginirdu CEC ana lanndina heeyo golleeji mum, kasindine gube teeltinaade dee ana kaani wattaneede hakkille, ley anniya woodinde alhaali mabbe e kebe mabbe, ndeen be kewtata hakkeji mabbe hono no yimbe heddiibe bee nii. Jannginirdu CEC duu ana haani lanndinde porogaraamuuji keertaadi feewde gube teeltinaade ley wattangol hakkille kasindine keertaade, baawde mabbe, golleeji mabbe, finaa- tawaa mabbe e neesuuji mabbe.

2.2. Wattuuji keertanaadi heeyagol golleeji CEC

So heeyo golleeji CEC ana lanndinee, sardiiji limteteedi yeeso dii ana kaani wattaneede hakkille. Kanji ngoni :

1 Darnude faanda kapum e golleeji tilsudi porogaraamu CEC oo

Faandaaji porogaraamuujii CEC oo, ana kaani lanndineede dow tuugagol kabaaruuji kebaadi ley iimagol kasindine jamaa. Jannginirdu CEC fuu ana jogii heeyo golle mum feere, sabi kasindine jamaa ana ceerti. Porogaraamuujii CEC mbaawa sellude so tawii di njaadata e kasindine yimbe, naa so tawi be kebata e majji nafaa. Taweede baawde gollirde humaniinde hawjagol jannginirdu nduu keewa fuu, ende haani wattande hakkille kasindine jamaa gondo ley nokku oo. Caggal so kasindine dee e kabaaruuji pewtudi alhaali jamaa oo anndaama, faandaaji e gede jannde ndeee ana mbaawi darneede. Fey so kasindine jamaa limtaadi dii fuu, mbaawa hebaneede dabare, gollirde humaniinde hawjagol jannginirdu nduu, ana haani subaade golleeji tilsudi yogaaji kaani golleede loey jannginirdu nduu CEC.

2 Darnude sardiiji forobaaji pewtudi nawtoragol porogaraamu oo

Gollirde humaniinde hawjagol jannginirdu nduu du CEC, darnata sardiiji forobaaji nawtorteedi ley porogaraamu CEC, ley yottingol faandaaji keeyfaadi dii e tuugaade baawde e kulle goodude ley nokku oo. Kanje ngoni :

- Naannugol yimbe kala e golle oo : hono heyaabe gofornama, gollirde gollonooje ko'e mum (ONG) kapum e faabotoobe bannagal yirwere, faa yottoo lanndingol e tabintiggol porogaraamu CEC ;
- Arinde rewbe e siiji goodudi, misikina'en, yimbe be janngaali, yimbe pakube e ko nanndi e mum, sabi kambe ngoni yimbe nawtortooe hono yimbe du CEC ;
- Lanndinde golleeji di jawdi kebetee e mum, faa jawdi ndi jannginirdu CEC gollirta heba beydaade ;
- ...

5 Nawtoragol golloobe bee

Golloobe bee ana jogii darnde lobbere ley tabintiggol porogaraamu fuu. Misaalu so porogaraamu jannde mawbe ana fudda, jannginirdu nduu CEC iimotoo jannginoobe hono foti mo hasindinta, ley wakkati homo jannde ndee wadata, kasen duu mo wattanan hakkille so tawi be barkaani 'en golle oo.

7 Heeyo golleeji

Heeyo golleeji ana hollita kala golleeji kaandi golleede ley tabiintiggol porogaraamu gooto, misaalu, golleeji tilsudi hedi kaani golleede ley oo porogaraamu, homo ardotoo golleeji dii wakkati nde di golletee ndee e ko nanndi e mum. Sarti mo golleeji dii kaani golleede ley mum yo hitaande wootere, ka faa heeyo golle ngoo heba sellude, golleeji dii peccittee faa anndee ko haani golleede ley lebbi tati fuu.

8 Iimagol golleeji

Sardiiji bameteedi doo dii paaboto iimaade no golleeji njaarata kapum e alhaali majji. Oo golle ana haani wadeede nde golleeji di puɗɗatata ndee.

3 Yaadingol golleeji jannginirdu nduu e sariyaaji leydi ndii

Porogaraamuji CEC ana kaani yaadineede e heeyo golleeji e faandaaji pewtudi yirwere leydi faa yottoo nokku oo, yalla yimbe ebe keba tottondirde hakkillaaji, be teedo duu, luttondiral ley golle oo. Misaalu golleeji dii enen ngolleten doo, wanaa waajibi wobbe ngolla hono majji. Dum saabi gollidde e yimbe wombe ley gollirde laamu kapum e yimbe wombe ley gollirde gonde ley nokku oo, yo huunde lobbere faabotoonde woodinde golle oo.

4 Darnugol golleeji

Faa porogaraamu heba tabitidde, kinaa heeyo golleeji lanndinee tilo nawtoree. Gollirde hawjotoonde ndee jannginirdu nduu, darnataa golleeji dii. Sarti mo golleeji jannginirdu CEC kaani golleede ley mum ana waawi yottaade hitaande wootere.

6 Lanndingol jawdi e kaaki gollirdi

Tabintiggol porogaraamu fuu ana wajjimbina nawtoragol yimbe, jawdi e kaaki gollirdi, misaalu hono golloobe, kaaki, ko haani janngineede kapum e almusadfaaji kabbiidi e jannde ndee. Jannginirdu nduu ana haani iimaade hakke almusadfaaji nawtorteedi ley jannde ndee e iwdi mayri faa yottoo no jawdi warata nawtoreede ley tabintiggol golleeji dii.

9 Lanndingol jannde jannginteende

- Tewtude kasindine yimbe bannngal jannnde ;
- Lanndinde deggondiral e holllitidde kasiindine jannde burde fuu ardineede ;
- Iimaade almusaddaaji jannde ndee ;
- Tewtude jannginoobe barkaani'en faa jannde ndee heba woodude ;
- Kaaki jannginirdi, e kulle godde nawtorteede ley jannnde ndee ;
- Lanndinde limto janngoobe kollitoowo sii gubal jannde ngal be ngonni e mum ;
- Lanndinde sii jannde jannginteende gubal gubal ;
- Haybude e iimaade jannde ndee.
- ...

4

Gollidal kapum e darnugol caldi gollididdi godfi

Jannginirdu CEC ana haani hawrinde almusadfaaji, kaaki gollirdi e tawreede nokku kapum e golloobe. Tewtugol almusadfaaji dii yo golle golleteedo wattu fuu. Gollidoobe e hooreebe jannginirdu nduu ana mbaawi gollude golle oo naa duu laamuuji kaggitaadi. Gollirde humaniinde hawjagol jannginirdi duu, subotoo gollidibbe darontoobe tewtugol almusadfaaji jannde ndee CEC. Kayre wattanta hakkille kala kabaaruuji kabbiidi e gollidal ngal faa yottoo faabaade banngal niibingol golleeji dii.

So yimbe naa baale jogiide faandaaji e hakkillaaji nannduɗ, ndarnii gollidal hakkunde mum'en, dum wiyetee resoo. Gollidal ngal ana waawi laataade tottondiral ngoongal goodungal hakkunde jannginirdu nduu e golloowo godfo naa duu hakkunde janngirdu duu e waalde wonnde.

1. Daliiliji tuugeteedi e banngal gollidal kapum e darnugol caldi gollididdi

Caggal tewtugol almusadfaaji dii golle dii, daliiliji keewdi ana ngoodi kollooji nafa gollidal ngal dow jannginirdu nduu CEC. Oo golle ana faaboo :

- Teedaade fillitagol golleeji gollaadi (misaalu : dawrididde ley lanndingol heeyo golleeji) ;
- Faabondirde ley golle kapum e jawdi ndi gollidibbe ittata (almusadfaaji golle, nokku do jannde wadete, golloobe, kaaki gollirdi e ko nanndi e mum) ;
- Sembinde tewtugol faabotoobe banngal yirwingol jannde newnoore kasindine yimbe pewtude yirwere jamaa, kebal e finaa tawaa laamu kaggitaado oo ;

- Yammbinde golleeji e gollidal hakkunde golloobe (baale geelle laamuuji kaggitaaadi, gollirde laamu, gollirde gollonooje ko'e mum, ONGɗaaji, faabortoobe banngal jawdi, e ko nanndi e mum...) ;
- Beydude paabondiral hakkunde gollirde, ley woodingol golleeji jannginirdu nduu ;
- Fecondirde kabaaruujii lobbi jogaadi e jaabuujii kebaadi ley gollle wiidito, paabotoodum ley biltugol kasindine yimbe e lanndingol golleeji pawidi dow yirwere, kebal, jamaa e finaa- tawaa ;
- ...

2. Gollidibbe kaɗum e ko gollidal ngal fawotoo dow mum

Gollidibbe wobbe ana ngooodi waawbe faabaade faa woodiri jannginirdu nduu, misaalu hono:

- Heyaabe gofornama ley nokku oo / Hooreebe laamiibe nokku oo;
- Gollirde laamu gonde ley nokku oo;
- Baale goodude ley nokku oo, kaɗum e baale godde golloobe;
- Baale sindika'en remoobe e baale golloobe golleeji goddi;
- Jannginirdi goddi ;
- ONGɗaaji e gollirde Leyde Adunaaru (Nason Jini)
- Gollirde gollonooje ko'e mum ;
- Baale diina ;
- Lekkiolɗaaji ;
- Cuudi dogotoro ;
- Rajonɗaaji gondi ley nokku oo ;
- Gube finaa tawaa ;
- ...

Ngeenndi fuu ana jogii gollirde laamu kaɗum e baale jogiidi faanndaaji gooti hono no janngoobe ley CEC mbaawi tawreede kasindine goote nii. Dum wadi e hebude hakkkille mabbe banngal gollidal wanaa ko tiidi.

3. Yiitugol gollidibbe kaɗum e caldi gollididdi goddi

Golle arande yo tewtude almusadfaaji e darnude golleeji tilsudi kaandi gollende ley jannginirdu duu. Caggal mum gollidibbe anndambe golle oo tewtete, ley majjum ana yelaa famdi fuu gollidibbe didon waawbe faabaade ley golle oo tewtee. Ana tilsa heeyo golle darnee banngal tewtugol gollidibbe. Jannginirdu CEC ana waawi ndardude gollidibbe bee njeeyna kala golleeji di be mbaawi gollude, sabi kambe e ko'e mabbe keban nafaa ley gollidal ngal.

4. Gollidibbe hantiibe

Yubbondirde golleeji golloobe heewbe yaafa. Tidallaaji dii ana keewi sabi golloowo fuu faa yottooo waalde fuu a tawan ana jogii maneere mum golle, nde walda ko godfo. Fey ley ngeenndi ngootiri, tiidalla ana waawi hebeede ley darnugol gollidal hakkunde yimbe. Kasen duu, so ada gollida e godfo, rafi paamondiral ana waawi hebeede ley hen. So yimbe ndeentii faa ngollida, gooto e gollidibbe bee ana waawi milude ana buri heddiibe bee, dum ana wadda mettondiral hakkunde mabbe.

Dum saabi ana yelaa yimbe nanngondira ley gollidal ngal, tawee so rafi kawral warii fuu, dabareeji piyee law, yalla tiidallaaji dii ana keba huncaade. Hakkillaaji yogaaji anniii :

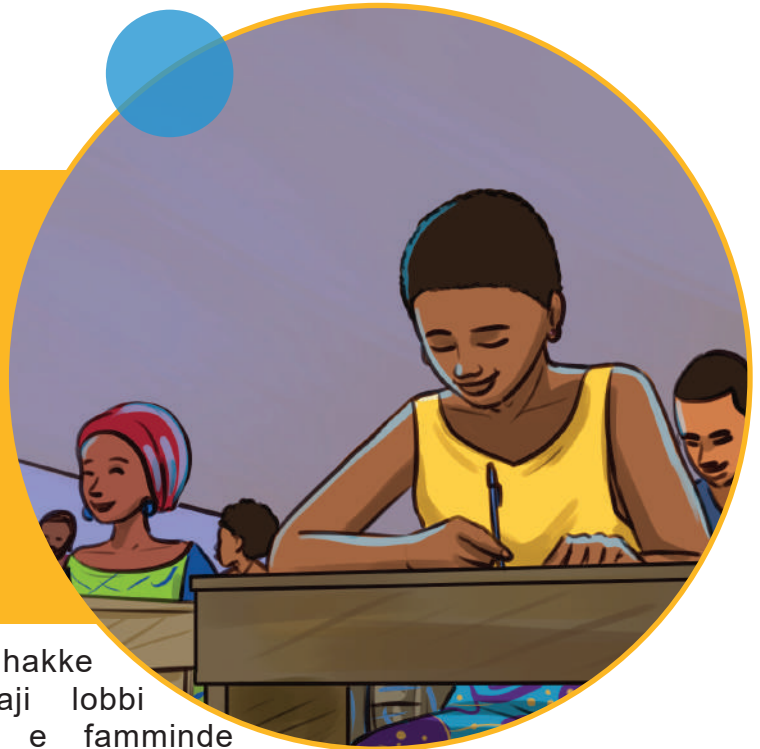
- Heydintidde wattu fuu, limto golloobe barkani 'en woodube;
- Tawreede limorooji lobbi golloobe bee, limorooji baale e gollirde laamu;
- Subaade yimbe waroobe gollididde ley jannnginirdu CEC fuu, faa be paaboro nduu harkillaaji lobbi e kabaaruujii goddi di be jogii;
- Miijaade no woodiri no yirwere jamaa hebirtee;
- Lanndinde saama e saama batuuji paabotoodi famminde yimbe golleeji golliteeedi ley jannnginirdi CEC, gila nde mo uditaa ndee ;
- ...

5

Honnjagol e iimagol

Saama golleeji CEC ana ngolliree seyo mawngo, kaa caggal mum a tawan sardiiji nawtorteedi ley iimagol golleeji no haaniri nii ngala. So hoo-reebe CEC e janngiteebe bee ana kayba golleeji faa gasa, ebe mbaawi tottondirde hakkille dow tiidallaaji kebaadi dii, e dabareeji kaandi fiyeede feewde huncugol tiidallaaji dii.

Iimagol golleeji CEC ana faabo anndude hakke golleeji gollaadi e hokkude hakkillaaji lobbi paabotoodi woodinde jannginirdu duu e famminde gollidibbe wobbe dow faandaaji CEC. Ana tilsii oo golle gollee saama e saama. Honnjagol ngol ana fewtii kala golleeji hooreeji gollaadi. Dum faaboto anndude so tawi porogaraamu keeyaado oo nawtoraama no haaniri. Oo golle ana walla jannginirdu nduu anndude so tawii porogaraamu jannde ndee no gollirtee nii ana feewi. Iimagol ngol famminta dow ko hebii gollende ley porogaraamu oo. Omo faabo jaakitaade jaabuujii kebaadi ley golleeji dii, e tayorde so tawii edi njaada e faandaaji keeyaadi. Honnjagol ngol ana wadee wattu nde poroje oo wonndi gollireede ndee, faa jannginirdu duu jaakitaade kala kabaaruujii kebaadi e golle iimagol ngol. Golle ana fuddira hawringol e nawtoragol kabaaruujii paabotoodi hebude jaabuujii lobbi ley porogaraamu oo. Iimagol ngol ana wadee caggal golle fuu gollaado, kaa omo wadee duu le wattuujuui goddi : fade porogaraamu ooo fuddude, so golleeji yogaaji gollaama kapum e timmoode porogaraamu oo.

1. Darontoobe honnjagol / iimagol kapum arda gol golleeji

Honnjagol ngol yo golle tilsudi ngoodando kala golloobe wombe ley jannginirdu nduu. Dum wadi nde golle neddo naa golle waalde iimaa fuu, joomum anndan ko nki naa ko hedddii gollende faaa faanda keeyaado oo hebee. Gooto e nafakaajji iimagol ngol yo buytude kulol ley berde yimbe naatoobe e golle honnjagol ngol.

1.1. Jamaa gondo ley nokkuuji

Yimbe wombe ley nokku be e ngoni adotoo yimbe kala hebude nafaa golle iimagol ngol. Ana wajjimbini golloobe fedde hawjotoonde jannginirdu nduu pammina faa wooda jeyaabe e nokku oo, so batuuji noddamaa ley ngeenndi ndii naa ley komin, faa kumpitina be dow alhaali golleeji goodudi, ko tili golleede kapum e hakke jawdi jogaandi. Oo golle ana faabo sanne sembinde hoolaare hakkunde gollidibbe (janngoobe, laamiibe geelle faa yottoo jeyaabe ley nokku oo) ley golle tewtugol jawdi gollirdi. So jeyaabe ley nokku oo be jaati tawaama ley iimagol golleeji gollaadi di, ndeen tinnaare mabbe beydotoo feewde tiidallaaji goodudi dii. Ngol honjagol wiyetee honjagol e iimagol jeyaabe ley ngeenndi ndii. Jonnoo so CEC wadi yeewtagol e iimagol ngol, mo hayban pati o wadan hen keereefi, sabi oo golle ana fawii dow iimadagol golle kapum e hoore mum.

1.2. Gollirde darontoode hawjagol CEC

Gollirde kumaniide hawjagol CEC kaani daranaade golle iimagol ngol faa be keba anndude goollleeji gollaadi ley porogaraamu oo, e famminde jamaa kapum e Meri oo, dow kala ko hebi golleede e dartinde ellaaji kebaadi ley golle oo. Ley majjum, be lanndinan talki caawdi lanndi nawtorteedi ley golle iimagol ngol, dum faaboto hebugol jaabuuji lobbi ley rapoornaaji jaltooji (hitaande fuu, lebbi jeegom fuu naa lebbi tati fuu).

1.3 Heyaabe laamu / komin

So CEC ley laamu kaggitaado (Komin naa konse Serkel naa konse Reson), meri naa konse oo, ardii golle iimagol ngol. Be ngattanan hakkille darnugol gube kumaniide hawjagol ngol. Laamu kaggitaado gondo ley nokku oo darontoo :

- Haybude iimadagol golle kapum e hoore mum, e haybude jannginirdu nduu CEC ;
- Hollitidde fedde hawjotoonde ndee, ko woni e hakkille e mum, banngal golleeji di fedde ndee gollii dii ;
- Hokkude hakillaaji lobbi paabotoodi woodinde golleeji dii ;
- Wattande hakkille bajjimbiniidi dii hono (talki kumpitirdi moyfinteedi wattu fuu) ;
- ...

Famdi fuu, batuuji dii ana kaani joodaade ciile ley hitaande. Kasen duu waroobe e batu bee ana kaani fammineede dow ko yalti e iimagol golleeji gollaadi dii, faa yottoo hakillaaji lobbi kebaadi caggal iimagol ngol. Kanji ngoni :

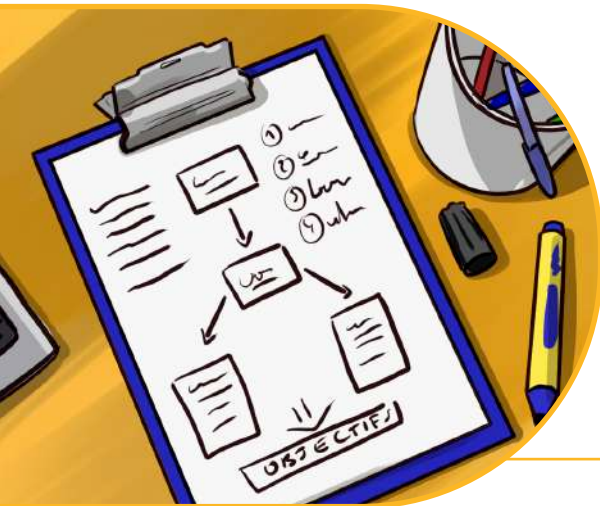
- Jaakitaade woodugol talki onngooji golle e talki konnjordi jawdi CEC ;
- Haybude winndugol, nawtoragol e iimagol porojaaji kapum e heeyo golleeji ;
- Wattande hakkille nawtoragol sariyaaji onngooji golle oo ;
- Hebude dabare e baasiji baawdi immaade ;
- ...

1.4. Faabotoobe e banngal golle e jawdi

Faabotoobe banngal golle e jawdi ana kayba tilo iimo golleeji di CEC golli, buri fuu so tawi won jawdi be paabori jannginirdu nduu. Ebe mbaawi taweede naa duu be mbaasa taweede e hawjagol CEC. Faabotoobe bee ana waawi laataade keeyaafo gofornama ley nokku oo, naa gollirde gollonoore hoore mum (ONG) naa duu suudu jannginirdu dowuuru. Dum woni honnjagol iwrugol sella. Misaalu won faabotoobe banngal golle e jawdi walloobe ley ekkitagol golle. Ebe paabo banngal janngingol golloobe faa be beydoro Annde. Kaa ko buri heewde fuu honnjagol faabotoobe bee ngol a tawan anna fewti golleeji di be ittii jawdi mum, ley majjum be kollitan kala ellaaji di be njihi faa yottoo hollitidde golleeji kaandi gollende ley wattuuji garooji.

2. Heeyo darnaango

2.1. Honnjagol

Honnjagol golle ana haani famminde dow nokkuuji gondi yeeso dii :

- Faandaaji honnjagol ngol ;
- Golleeji kaandi iimeede ;
- Wattu mo honnjagol wadata ley mum;
- Jaabuuji jonndoraadi ;
- Kabaaruuji tewteteedi (keewal majji e ngoodefi majji) ;
- Kaaki nawtorteedi ley golle honnjagol ngol;
- Golloobe humaniibe honnjagol ngol ;
- Booyeefi golle oo ;
- Wattu keertanaado lanndingol batuuji ;

Banngal hawringol kabaaruuji, honnjagol ngol, ana faabo hebude jaabuuji keewdi pewtudi misaalu, adadu yimbe janngube jannde mawbe, adadu sukaabe fesaabe naa duu hakke yimbe darnube negeeje cuudi mum'en. Banngal ngoodeefi kabaaruuji dii, honnjagol ngol, faabike hebude jaabuuji pewtudi ngoodeefi golleeji gollaadi, misaalu waylitiggol neesuui janngoobe e lanndondirgol e mabbe fade sariyaaji yogaaji bameede.

2.2. Evaluation

Golle iimagol ana haani famminde dow dii doo faandaaji keertaadi. Kanji ngoni :

- limaade faandaaji golle oo ;
- limaade almusadfaaji golle oo ;
- limaade no golle oo golliraa;
- limaade hawju golle oo ;
- limaade nafaa makko.

Golle iimagol ana saawi laawi gondi yeeso dii:

- Faandaaji ;
- Sardiiji golle ;
- Talki e kaaki golliridi ;
- Hoornugol (so tawii adadu golleeji iimeete dii ana keewi, neddo ana waawi subaade gooto ley majji faa golle oo fudfa) ;
- Sardiiji nawtorteedi e wattu mo golle oo golletee ley mum ;
- Fammingol dow no kabaaruuji dii ngarata jaakiteede;
- Winndugol e yeeynugol rapoor ;
- Darde e golleeji honjotoobe bee ;
- Almusadfaaji golle oo ;
- Tinndingol e janngingol honjotoobe bee (so ana tilisi).

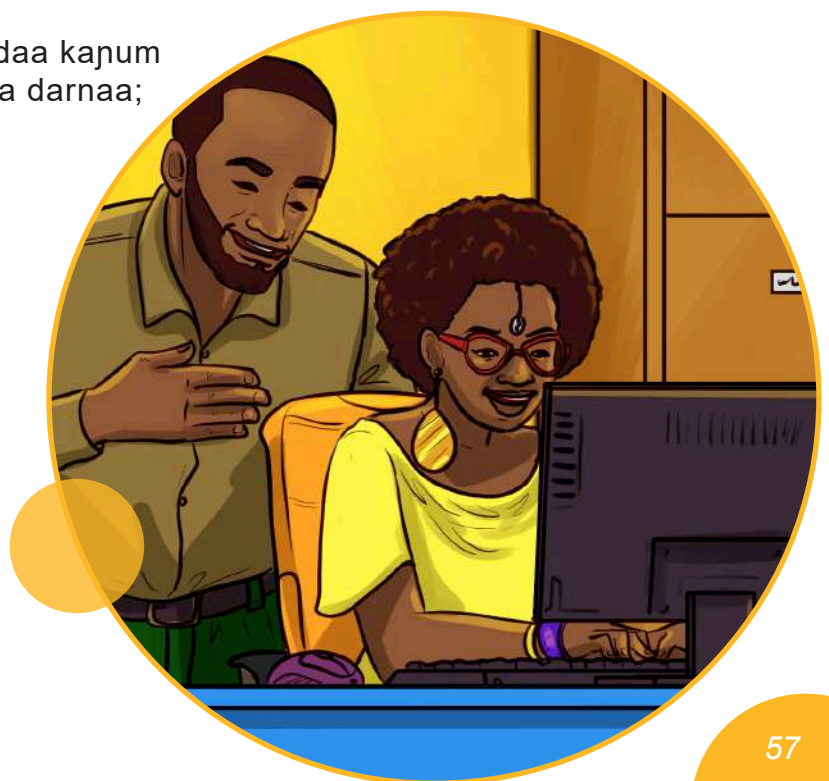
3. Hawringol kabaaruuji

Laawi keewdi ana ngoodi banngal tewtugol kabaaruuji pawidi dow honnjagol e iimagol jannginirdi CEC. Jannginirdu nduu ana haani subaade kaaki keertanaadi oo golle, jaadooji e faandaaji kapum e kasindine yimbe jeyaabe ley nokku oo. Ko buri heewde, nokkuuji tilsudi kaandi wattaneede hakkille so kaaki konjordi golle ana cubee ley anniya yottinde faandaaji keertaadi ngoni :

- Naannugol janngoobe bee ley golle tewtugol kabaaruuji dii e jaakitagol majji ;
- Wakkati, almusadfaajit e waawambe golle ;
- Waawugol hebude kabaaruuji lobbi, nafooji paabotoodi ;
- ...

Hono no kaaki goddi dii ngorri nii, kaaki nawtorteedi ley honnjagol e iimagol golleeji ana kaani hoorneede tafon faa ngoodeefi majji anndee, kasen duu faa anndee ley wattu homo golle oo waawi golleede. Kodum neddo haani wattande hakkille so joomum heba kaaki lobbi paabotoodi ley honnjagol e iimagol golleeji ?

- Kawral hakkunde yimbe ;
- Jannginde hoore mum ;
- Ko yaafi faamude ;
- Jaafudum ;
- Almusadfaaji golle oo, ana anndaa kapum e wattu mo golletee ley mum ana darna;
- Ana yaafi jaakitaade ;
- Kibbudum ;
- Ko fayi woodineede ;
- Ko walaa keereefi.

Kaakol	Hono ngol kaakol nawtortee ?
Lanndi	Recueillir des informations auprès de nombreuses personnes
Lanndondiral ngadaangal ley sariya	Hawrinde hakkillaaji yimbe kala
Lanndondiral ngal waldaa e sariya	Hawrinde kabaaruuji laabudi
Totondiral hakkillaaji ley fedde	Faccitidde hakkiillaaji to yimbe wombe ley fedde
Batuuji jamaa	Bamude sariyaaji e hollitidde ko haani beydeede
Ko tayka	Hawrinde kabaaruuji dow ko woodi jenne fuu
Jurnalhaaji dokkooji kabaaruuji keertaadi	Hawrinde hakkillaaji yimbe kala dow ko woodi jenne fuu
Nate	Hawrinde kabaaruuji baawdi yi'eede
Dewte moobirde inde/siiji dewte godde	Hawrinde kabaaruuji kebaadi ley dewte laamu
Misaluuji	Hawrinde kulle ceertude baawde taykeede ley golleeji dii

4. Nawtoragol ko yalti e golleeji

Caggal so kabaaruujii kebaama di jaakitittee tilo mbinndee ley rapoor gooto. Ana haani yimbe tottondira hakkillaaji hono jaabuuji kebaadi ngarata nawtoreede caggal jaakitagol ngol. So jaabuuji ana kollita misaalu wiide golleeji gollaadi ley jannginirdu nduu, taadi fade majji golleede naa duu so tawi, edi luttondira e golleeji arannde keyaadi dii ; so tawi daliiliii majjum ana anndaa, jannginirdu nduu fiyan dabare faa dar-tinaa ella taykaado oo. So jaabuuji dii kollitii wiide golleeji gollaadi dii gasaali, CEC fiyan dabare faa golleeji keba woodude naa duu mo lanndinan golleeji kesi goddi. Paamen jaabuuji lobbi kebaadi fuu ana paabo banngal beydugol hoolaare faabortoobe jawdi e golle, edum walla duu ley lanndingol golleeji goddi.

5. Hawringol ko timminaa ley golleeji

Kawjotoodo CEC naa fedde hawjotoonde ndee, ana haani nawtoraade kala golleeji keey'aadi e jaabuuji lobbi di jannginirdu nduu hebi ley golle mum.

Kala talki naa rapoorŋaaji, naa nate naa duu widoŋaaji pamminooji dow golleeji jannginirdu nduu ana kaani reseede. Oo golle ana faabo anndude nafaa golleeji dii, dow yimbe jeyaabe e nokku oo. Misaalu so tawii jannde jannginaande ndee ana fawii dow cellal e kenam, caggal jannde ndee neddo ana waawi taykaade, so tawi hakke yimbe jawoobe saabe jonte buytike ley nokku oo ndeen hitaande. Ana haani dum winndee ley rapoorŋaaji kawjotoodo oo naa duu seedaafu yimbe ngeenndi dow oo kabaaru wadee ley rapoor oo.

Oo golle ana faabo semmbinde gollidal hakkunde gollidibbe wobbe. Dii misaaluuji dow golleeji lobbi CEC hollata nafaa golleeji dii dow yimbe bee.

Cinndol 1 : Bidije

Hitaande :

Gede	Innde huunde	Hakke	Coggu	Iwdi jawdi		
				Ley nokku oo	Laamu kaggitaado oo	Faabotoobe banngal golle e jawdi
Golleeji						
Janngingol						
Kaaki gollirdi						
Golleeji paggotoodi jawdi						
Humpitiggol						
...						
Almusadfaaji pawiiidi e golle						
Joddi						
Almusadfaaji						
jobanteedi laamu						
Dawi						
...						
Adadu mawdo						

Cinndol 2 : kayee kesuwal jawdi

Hitaande :

Nalaande	No golliraa / Caawki	Naatudo Kaalisi	Yaltugol Kaalisi	Hakke jawdi woodundi
Adadu binndeteedo				

Cinndol 3 : Talkuru saawndu hakke kaaki goodudi

Hitaande :

Sii	Innde huunde ndee	Hakke	sottingol/ tinndingol	Hakke kaaki limtaadi			Ko tayka
				Ana moyfi	moyfa	Bonudum	

DVV International Afrique de l'Ouest Badalabougou-Est (à côté de l'ancienne
Ambassade du Nigeria) B.P.E: 409 Bamako/Mali
Tel +223 20 22 28 89 / mali@dvv-international-ao.org
www.dvv-international-ao.org